

ÚZEMNĚ ANALYTICKÉ PODKLADY SO ORP KRAVAŘE

DRUHÁ AKTUALIZACE 2012

– PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

	str.
Zjištění a vyhodnocení stavu a vývoje území – úvod	1
01. Horninové prostředí a geologie	1
• Tab. – přehled výhradních ložisek, dobývacích prostorů, CHLÚ	
• Tab. – ložiska nevyhrazených nerostů a nebilancovaná	
• Schema - ložiska surovin	
• Schema - CHLÚ	
• Schema - dobývací prostory	
• Schema - ložiska nevyhrazených nerostů	
• Schema - ložiska nebilancovaná	
• Schema - poddolovaná území	
• Schema - sesuvy	
02. Vodní režim	3
03. Hygiena životního prostředí	8
• Schema – radonový index	
04. Ochrana přírody a krajiny	14
• Kartogram 1 – Koeficient ekologické stability	
• Kartogram 2 – Chráněné části přírody	
• Kartogram 3 – Územní systém ekologické stability	
• Kartogram 4 – ÚSES – problémy k řešení	
• ZÚR MSK – oblasti se shodným krajinným typem	
05. Zemědělský půdní fond a pozemky určené k plnění funkce lesa	20
• Tab. - druhy pozemků dle údajů KN	
• Kartogram 1 – Základní členění území	
• Kartogram 2 – Kvalita ZPF	
06. Dopravní a technická infrastruktura	
1. Doprava	23
• 1. Schema silniční sítě	
• 2. Schema dopravních intenzit v řešeném území	
• 3. Schema dopravních intenzit v zastavěném území Kravaře	
• 4. Výřez z koordinačního výkresu ZÚR MSK	
2. Vodní hospodářství	25
3. Zásobování elektrickou energií	29
4. Zásobování plynem	30
• Zásobování plynem - schema (přiloženo na konci svazku)	
07. Sociodemografické podmínky	32
08. Bydlení	39
09. Rekreace	49
10. Hospodářské podmínky	53

ZJIŠTĚNÍ A VYHODNOCENÍ STAVU A VÝVOJE ÚZEMÍ - ÚVOD

Podklady pro rozbor udržitelného rozvoje území (dále podklady) byly součástí prvního provedení územně analytických podkladů z prosince 2008 i první aktualizace v r. 2010. Byly zhotoveny jako podrobnější rozbor problematiky území ORP Kravaře členěný do deseti tematických okruhů:

01. Horninové prostředí a geologie
02. Vodní režim
03. Hygiena životního prostředí
04. Ochrana přírody a krajiny
05. Zemědělský půdní fond a pozemky určené k plnění funkce lesa
06. Dopravní a technická infrastruktura
07. Sociodemografické podmínky
08. Bydlení
09. Rekreace
10. Hospodářské podmínky.

V rámci aktualizace ÚAP 2012 byly aktualizovány i tyto „podklady“. Vycházejí z aktualizace datové části, kterou zpracoval Městský úřad Kravaře – odbor výstavby a ÚP.

01. HORNINOVÉ PROSTŘEDÍ A GEOLOGIE

1. GEOMORFOLOGICKÉ A GEOLOGICKÉ PODMÍNKY ÚZEMÍ se nemění.

Geologické a zejména **geomorfologické podmínky** (tvary a členitost reliéfu) jsou jedním z přírodních faktorů ovlivňujících využitelnost území SO ORP Kravaře. *Pouze okrajově však ovlivňují jeho zastavitelnost.* Většinu území SO ORP Kravaře tvoří mírně zvlněná krajina Kobeřická a na východním okraji místy i Vřesinské pahorkatiny, na jihu přecházející do ploché Kravařské roviny a reliéfu údolní nivy řeky Opavy. Nadmořská výška (230 – 310 m.n.m) a i relativní výšková členitost řešeného území je malá.

Řešené území se podle geomorfologické regionalizace nachází na rozhraní následujících geomorfologických jednotek:

provincie: Západní Karpaty,

 systém: Hercynský

 provincie: Středoevropské nížiny

 soustava (subprovincie): Středopolské nížiny a dále:

Oblast	Celek	Podcelek	Okresek
Slezská nížina	Opavská pahorkatina	Hlučínská pahorkatina	Kobeřická pahorkatina
			Vřesinská pahorkatina
		Poopavská nížina	Kravařská rovina
			Opavsko – moravická niva

Pro Hlučínskou pahorkatinu jsou charakteristické široce zaoblené rozvodní hřbety a plošiny, mírně skloněné svahy a údolí s úvalovitým a neckovitým příčným profilem. Vznik těchto tvarů je podmíněn k erozi málo odolnými uloženinami severského zalednění s různě mocnými pokryvy sprašových hlín.

Širokou nivou řeky Opavy tvoří fluviální sedimenty (písky, štěrky). Velké zásoby čtvrtohorních sedimentů jsou předmětem těžby (Kravaře).

Mírné zvlnění krajiny v střední a severní části SO ORP Kravaře zvyšuje její atraktivitu z hlediska bydlení, částečně i rekreačního využití, současně není překážkou pro dopravu.

2. OCHRANA A VYUŽÍVÁNÍ NEROSTNÝCH SUROVIN

Přehled výhradních ložisek nerostů, stanovených dobývacích prostorů, chráněných ložiskových území, ložisek nevyhrazených nerostů a nebilancovaných ložisek je uveden v tabulkách a schemech na konci této kapitoly.

V SO ORP Kravaře se vyskytují **chráněná ložisková území pro těžbu sádrovce a štěrkopísku**. Sádrovec v severní části území - Třebom, Sudice, Rohov, 2 CHLÚ v Kobeřicích a 2 CHLÚ v Kravařích.

Jediným **těženým ložiskem** je povrchová těžba sádrovce v Kobeřicích.

V Kravařích se uvažuje s **otevřením povrchové těžby štěrkopísku** v ložisku B3 012500 Kravaře – Kouty se stanoveným dobývacím prostorem, v CHLÚ Kravaře - takto je zapracováno v platném územním plánu Kravaře.

Ložiska nevyhrazených nerostů a nebilancovaná jsou většinou štěrkopísky; větší rozsah má jen nebilancované ložisko (písky sklářské a slévárenské) v Třebomi a nebilancované ložisko (cihlářská surovina a štěrkopísky) v Bolaticích.

3. PODDOLOVANÁ ÚZEMÍ, SESUVY

V registru geofondu jsou vyznačena čtyři **poddolovaná území** (2 malá v Kobeřicích, plošně větší v Sudicích a Třebomi). Dvě malá - bodová - **sesuvná území** „ostatní“ (tedy potencionální ne aktivní) jsou registrována ve Strahovicích, z nich jedno v zastavitelné ploše.

Stará důlní díla ani chráněná území pro zvláštní zásah do zemské kůry se v ORP Kravaře nevyskytují.

02. VODNÍ REŽIM

1. POVRCHOVÉ VODY

Bolatice

Téměř celé území Bolatic spadá do povodí **Opusty**, ČHP 2-02-03-014. Vodní tok je zatím ve správě Zemědělské vodohospodářské správy. Potok neprotéká zastavěným územím. Vodní nádrže jsou v Bolaticích dvě, požární nádrž a koupaliště. Dále je zde vybudováno několik zemních hrází, které zadržují přívalové deště z dílčích povodí nad zástavbou. – Dle sdělení obce je tato ochrana dostatečná.

Dle dat ÚAP jsou v Bolaticích navrženy (dle Plánu oblasti povodí Odry) další dva poldry, nejsou však od poskytovatele územně vymezeny.

Chuchelná

Převážná část území Chuchelné spadá do povodí Zbojničky, ČHP 2-04-01-014. Vodní tok je zatím ve správě Zemědělské vodohospodářské správy. Potok protéká zastavěným územím a centrem obce. Severozápadní část obce spadá do povodí bezejmenného přítoku Zbojničky, ČHP 2-04-01-013, východní část do povodí jiného bezejmenného přítoku Zbojničky, ČHP 2-04-01-015. Vodní nádrže jsou v Chuchelné tři, rybník v centru obce je okrasný, dva rybníky na SV okraji obce slouží jako biologická ČOV.

Ve změně č. 1 ÚP z roku 1999 je uveden návrh vodní nádrže v lokalitě Pod Kopaninami. V rámci změny č.5 byla do ÚP zapracována Studie protipovodňových opatření (Viva Projekt s.r.o., Opava 12/05), ve které je navržena výstavba poldrů a protierozních opatření v lokalitě Hejtmanovec v JZ části obce.

V datech není návrh poldru v SV části obce obsažen, v rozpracovaném novém územním plánu jsou obsažena protierozní a protipovodňová opatření označená zde ve výkrese záměrů jako 2W1 a 2W2.

Kobeřice

Jihozápadní část území Kobeřic spadá do povodí Bílé vody nad Albertoveckou příkopou, ČHP 2-04-01-007, jihovýchodní část do povodí Albertovecké příkopy, ČHP 2-04-01-008, severní část do povodí Bílé vody pod Albertoveckou příkopou, ČHP 2-04-01-009 a nevýchodnější výběžek od hřebčína Padělky do povodí Strahovického potoka, ČHP 2-04-01-012. Vodní toky jsou zatím ve správě Zemědělské vodohospodářské správy. Bílá voda protéká zastavěným územím a její koryto je upraveno na průtok Q_{100} . Z náhonu je v centru obce zásoben rybník a požární nádrž. V pramenní oblasti Strahovického potoka jsou tři vodní nádrže – Bažantnice 1 a 2 ve správě Lesů ČR a průtočný rybník Padělky (plocha 1,65 ha, objem 14 300 m³, výška hráze 3 m) ve vlastnictví Hřebčína Albertovec.

Ve změně č. 2 ÚP z roku 2003 je uvedeno několik návrhů na úpravu odtokových poměrů: obnova náhonu z Bílé vody, vybudování záhytného příkopu v lokalitě Šílené a realizace protierozních opatření na zemědělské půdě. Na Albertovecké příkopě je navržena retenční nádrž Pod Bažantnicí (plocha 3,55 ha, objem 42 000 m³, výška hráze 4,5 m), která má zajistit transformaci povodňové vlny z povodí při Q_{50} .

V datech, výkrese záměrů v území a tabulkách záměrů na změny v území ve svazku RURÚ jsou vyznačeny návrhy protipovodňových a protierozních opatření vč. poldrů.

Kravaře

Území Kravař spadá do povodí řeky Opavy, ČHP 2-02-03-005, 007, 009, 010 a 011, a jejích levostranných přítoků – Mlýnské strouhy a Bílého potoka, ČHP 2-02-03-005, Štěpánky, ČHP 2-02-03-017 a řady drobných vodních stružek v nivě Opavy. Severní výběžek obce spadá do povodí Bílé vody, ČHP 2-04-01-007.

Řeka Opava s přítoky je dle nařízení vlády č. 71/2003 Sb. ve znění NV č. 169/2006 zařazena mezi kaprové vody. Ostatní toky v území nemají vyhlášený typ vod.

Řeka Opava je významným vodním tokem ve správě Povodí Odry s.p. Protéká jižně od zastavěného území a odděluje Kravaře a místní část Dvořisko. Koryto vodního toku má přírodní charakter, při zvýšených průtocích zaplavuje říční nivu včetně zástavby Dvořiska s zámeckého parku v Kravařích. **Záplavové území včetně vymezení jeho aktivní zóny stanovil KÚ Moravskoslezského kraje dne 11.6.2003 a v prostoru bývalé skládky dne 1.6.2005.** Bílý potok tvoří západní hranici obce a soutoku s Mlýnskou strouhou je ve správě Městského úřadu. Štěpánka je drobným vodním tokem zatím ve správě Zemědělské vodohospodářské správy, koryto je v městské trati regulováno.

Vodními nádržemi v Kravařích jsou okrasné rybníčky v zámeckém parku, chovné rybníčky u levého břehu Opavy, rybníček Kaluže ve východní části obce v PR Koutské a Zábřežské louky a několik dalších malých soukromých rybníčků.

V území Kravař se nacházejí 4 vrty základní pozorovací sítě podzemních vod ve správě ČHMÚ. Dva z nich byly vybudovány nově (VO 0031N na p.č. 809/2 v roce 2006 a VO 0032N na p.č. 3229 v roce 2007). Tyto nové vrty nemají stanoveno ochranné pásmo, původní vrty měly většinou stanoveno OP v rozsahu 250 m od vrtu (Rozhodnutí ONV Opava ze dne 8.4.1988, čj: voda-668/88/235/Pa).

Významná část zastavěného území Kravař je v dosahu zvláštní povodně, k jejímuž vzniku může dojít za mimořádných situací na vodních dílech výše v povodí. Podkladem pro vymezení dopadu zvláštní povodně je Studie kritických provozních situací pro kaskádu vodních děl Slezská Harta - Kružberk (Hydro Expert s.r.o., Praha 11/1999ú. Informace o dotokové době, rychlosti proudění, maximální výšce a dalších charakteristikách zvláštní povodně by měly být uvedeny v Povodňovém plánu města. Využití území ohroženého zvláštní povodní neupravuje v současné době žádný právní předpis, územně plánovací dokumentace však může výstavbu regulovat. Pro minimalizaci rizik plynoucích ze zvláštní povodně se z hlediska civilní obrany doporučuje neumisťovat do ohroženého území kryty CO, z hlediska hygieny sem neumisťovat sklady jedovatých či jinak nebezpečných látek a z hlediska energetiky zde nebudovat významnější energocentra.

V rámci protipovodňových opatření je navržena ochrana zastavěného území podél řeky Opavy. Tato opatření jsou zpracována v novém územním plánu v souladu se ZÚR – MSK.

V datech a výkresech ÚAP je návrh protipovodňových opatření obsažen. V ZÚR MSK je protipovodňová ochrana označena jako PO11 a zařazena do veřejně prospěšných opatření.

Rohov

Jihovýchodní část území Rohova včetně zastavěné části obce spadá do povodí Strahovického potoka, ČHP 2-04-01-012. Potok zde tvoří státní hranici a jeho hraniční úsek je ve správě Povodí Odry s.p. Potok pramenící pod obcí je jeho levostranným přítokem. Nezastavěná západní a severní část obce spadá do povodí Bílé vody, ČHP 2-04-01-009, 010 a 011 – v jihozápadním cípu k.ú. obce. Zde se nachází i vodní nádrž – odkaliště ze sádrovcového dolu Gypstrend.

V datech, výkresech i tabulkách záměrů jsou vyznačena protipovodňová a protierozní opatření 5W1, 5W2 a 5W3 za jihozápadním a jižním okrajem zastavěného území.

Strahovice

Téměř celé území Strahovic spadá do povodí Strahovického potoka, ČHP 2-04-01-012. Vodní tok je zde zatím ve správě Zemědělské vodohospodářské správy. Potok protéká zastavěným územím a je recipientem komunálních odpadních vod. Severovýchodní nezastavěná část obce spadá do povodí Bílé vody, ČHP 2-04-01-013. Vodní nádrže většího významu ve Strahovicích nejsou.

Dle změny č.1 ÚP je plánováno na pozemcích p.č. 647/2 a 617/7 vybudovat záchytný příkop pro zachycení přívalových vod.

V datech nejsou návrhy záchytného příkopu obsaženy.

Sudice

Téměř celé území Sudic spadá do povodí Bílé vody (Oldřišovský potok), ČHP 2-04-01-010 a 011. Vodní tok je zde ve správě Povodí Odry s.p. Potok protéká zastavěným územím, je recipientem komunálních odpadních vod a je částečně regulován. Pro Bílou Vodu je stanoveno záplavové území vč. aktivní zóny – stanoveno rozhodnutím KÚ MSK pod č.j. 853/2008 dne 8.2. 2008.

Severozápadní nezastavěná část obce spadá do povodí Pštiny, ČHP 2-04-01-004.

Ve starém ÚP z roku 1997 byla navržena rekonstrukce Mlýnského náhonu a obecního rybníka, nový rybník k rekreaci byl navržen ve východní části obce.

V novém ÚP tyto záměry již obsaženy nejsou.

Štěpánkovice

Téměř celé zastavěné území Štěpánkovic spadá do povodí Štěpánky, ČHP 2-02-03-017, která je levobřežním přítokem řeky Opavy v Kravařích. Potok pramení v zastavěném území a je recipientem nečištěných komunálních odpadních vod. V pramenné části je tok zatrubněn a slouží jako jednotná kanalizace. Lokality Svoboda a Bílá Bříza spadají do povodí Bílé vody, ČHP 2-04-01-007, lokalita Albertovec do povodí Albertovecké příkopy ČHP 2-04-01-008. U hřebčína je na Albertovecké příkopě vybudován rybník sloužící k chovu ryb. Vodní toky jsou ve správě Zemědělské vodohospodářské správy. Nezastavěná východní část obce spadá do povodí Opusty, ČHP 2-02-03-014. Do k.ú. Štěpánkovice zde zasahuje zátopa jednoho ze stávajících poldrů Bolatic.

Dle ÚP je navrženo odtrubnění přítoku Bílé vody v lokalitě Svoboda a záchytný příkop v JZ části Štěpánkovic. V rámci změny č. 4 má být do ÚP zapracován návrh poldru Svoboda dle DÚR - Ing. Beneš 8/2007 (plocha 1,3 ha, objem 26 700 m³, výška hráze 5 m), který má zajistit transformaci povodňové vlny z povodí při Q₁₀₀.

V datech je obsažen návrh poldru Vlčoch v lokalitě Svoboda (8W1).

Třebom

Téměř celé k.ú. Třebom spadá do povodí Pštiny, ČHP 2-04-01-003 a 004. Vodní tok je zatím ve správě Zemědělské vodohospodářské správy, jeho koryto je upraveno na průtok Q₅₀. Potok protéká zastavěným územím a centrem obce a je recipientem komunálních odpadních vod.

V ÚP z roku 1998 je uveden návrh suché retenční nádrže v západní části obce. V datech jsou obsaženy záchytné příkopy vyústěné do Pštiny.

Návrh poldru i příkopů je obsažen v datech, výkresu i tabulkách záměrů (9W1, 9W2).

2. PODZEMNÍ VODY NA ÚZEMÍ ORP KRAVAŘE

Z hlediska podzemních vod je území začleněno do hlavního útvaru podzemních vod č. 66111 - Kulm Nízkého Jeseníku a současně do svrchního útvaru podzemních vod č.15500 - Kvartér Opavské pahorkatiny. Oba útvary jsou vyhodnoceny jako *nerizikové a vyhovující* z hlediska kvantity, *svrchní útvar 15500 však není vyhovující z hlediska chemického stavu*. Žádná opatření Plánu oblasti povodí Odry v řešeném území nenavrhuje. Útvar 15500 (dříve hydrogeologický rajon 155) je charakterizován systémem průlinového zvodnění, kde bývají jednotlivé zvodně odděleny nepropustnými vrstvami hlín.

V území ORP Kravaře se nacházejí vodárenské zdroje Bolatice, Kobeřice, Strahovice a Třebom pro lokální zásobení sídel, mimo ORP Kravaře vodárenské zdroje Bělá, Bohuslavice a Velké Hoštice pro skupinové vodovody. **V oblasti Kobeřic jsou ještě nevyužité zásoby kvalitní podzemní vody v množství cca 100 l/s vhodné pro vodárenské využití.**

PRO CELÉ SO ORP KRAVAŘE DÁLE PLATÍ:

Spádové území ORP Kravaře *nespadá* do zranitelné oblasti ve smyslu nařízení vlády č. 103/2003 Sb. ve znění NV č. 219/2007 Sb.

Rovněž zde *nejsou vyhlášeny* žádné koupací oblasti ve smyslu vyhl. č. MZD ČR č. 159/2003 Sb. ve znění vyhl. č. 168/2006 Sb.

SO ORP Kravaře *není součástí* žádné chráněné oblasti přirozené akumulace vod (CHOPAV).

Tab. Přehled zdrojů

zdroj	k.ú.	p.č.	kapacita (l/s)	OP(m) 1.st.	OP(m) 2.st. A	OP(m) 2.st. B	rozhodnutí o OP (poznámka)
BO 02	Bolatice	2470/1	3 záložní	20x30	200	povodí	ONV Opava, OVLHZ 21.10.1986 voda 1841/235/86/Pa
BO 05	Bolatice	2411/1	mimo provoz		-	-	ONV Opava, OVLHZ 1.10.1984 voda 1791/235/84-Hol
P 6	Bolatice	984/10	3				(u koupaliště)
Lanex	Bolatice		2				(v datech ani výkrese není)
Opavice	Bolatice		1	10	50	-	říjen 1977 – –
V3	Kobeřice	1460	27	10	50	povodí	ONV Opava, OVLHZ 14.1.1986 voda/82/235/86-Pa
V5	Kobeřice	1460		10	50		
V6	Kobeřice	1459		10	50		
JS1	Kobeřice	1458/4	9				
Gypstrend	Kobeřice		2	80x90	-	-	ONV Opava, OVLHZ 6.8.1980 voda/2318/80/235-Ri

Strahovice	Strahovice	617/2	7,5	20	250 - 500		ONV Opava, OVLHZ 24.1.1983 voda 231/83
HV 2	Třebom	341/8	3,5	10x12	-	-	OÚ Opava 5.3.2001 ŽP 8/2001/Mr-231.2

Většina zdrojů uvedených v tabulce je obsažena ve výkrese limitů a problémovém výkrese. V datech ÚAP nejsou obsaženy zdroje „Lanex“ a „Opavice“ v Bolaticích.

V Koberčicích jsou uvedeny (kromě 5 v tabulce) ještě další dva zdroje jeden u zem. areálu Prostřední Dvůr, druhý u areálu Padělky – podrobnější údaje o nich v datech obsaženy nejsou.

V Třebomí jsou v datech i výkresech obsaženy celkem 3 zdroje. Z dat nelze poznat, který z nich je HV2, o dalších dvou také žádné další údaje uvedeny nejsou.

3.1. ČISTOTA OVZDUŠÍ

(Text kapitoly 3.1. se nemění).

Čistota ovzduší je v SO ORP Kravaře významným problémem z hlediska ochrany životního prostředí. Vliv na kvalitu ovzduší v SO ORP Kravaře mají zejména velké zdroje v širším regionu (na Ostravsku, v Opavě a Polsku). V případě špatných rozptylových podmínek, kdy jsou překračovány nejvyšší přípustné koncentrace škodlivin v ovzduší, dochází k regulaci nejvýznamnějších zdrojů znečišťování v regionu. Nepříznivá emisní situace širšího regionu dopadá i na řešené území. Popis emisních zdrojů v regionu MSK kraje přináší aktuální **Průzkumy a rozborů pro zásady územního rozvoje MSK v rozsahu územně analytických podkladů.**

Podle Ročenky KHS Ostrava (rok 2007) činil v roce 2006 podíl emisí tuhých znečišťujících látek z velkých zdrojů 47,7 %, podíl středních zdrojů 6,7 %, podíl z malých zdrojů 15,3 % a podíl emisí z mobilních zdrojů 30,4 % (průměr pro MSK). **Stejně vysoký podíl emisí z velkých zdrojů vykazuje pouze Ústecký kraj.** Nejvyšší podíl emisí z malých zdrojů vykazují kraj Jihočeský a Liberecký. U ostatních krajů nejvyšší podíl emisí pochází z mobilních zdrojů, například v Praze činí tento podíl 82,6 %. Podíl emisí z mobilních zdrojů v posledních letech má stoupající tendenci. Pokles emisí malých zdrojů v roce 2006 byl způsoben změnou metodiky výpočtu emisí.

Z hlediska územního plánování na úrovni obcí, ale i SO ORP Kravaře **má rozhodující význam imisní situace**, tj. imisní dopady v jednotlivých obcích, lokalitách. Z tohoto pohledu je nutno jako nejhorší hodnotit málo odvětrané údolní lokality s koncentrací dopravy a malých místních zdrojů, hustou zástavbou podél vodních toků s velkým výskytem inverzních situací (Kravaře a okolí).

Z hlediska dlouhodobějšího vývoje je nutno připomenout, že v průběhu 90. let 20. století bylo v regionu zaznamenáno významné snížení koncentrací škodlivin v přízemních vrstvách atmosféry i emisí vypouštěných ze stacionárních zdrojů. Na celkovém sestupném trendu množství emisí ze zdrojů znečišťování se vedle hospodářských změn výrazně projevila řada opatření ke snížení emisí realizovaných provozovateli zdrojů a postupná změna palivové základny u všech kategorií stacionárních zdrojů. Příznivý vývoj se v posledních letech zastavil, přitom je však potřeba poznamenat, že vývoj v jednotlivých letech je ovlivněn i klimatickými podmínkami.

Nové limitní hodnoty z nařízení vlády č. 350/2002 Sb., v platném znění (novela 429/2005 Sb.), kterým se stanoví imisní limity a podmínky a způsob sledování, posuzování, hodnocení a řízení kvality ovzduší, jsou uvedeny spolu s mezemi tolerance v tabulkách tohoto nařízení, zvláště pro ochranu zdraví a zvláště pro ochranu vegetace a ekosystémů. Mez tolerance je procento imisního limitu, nebo část jeho absolutní hodnoty, o které může být imisní limit překročen, tato hodnota se pravidelně v po sobě následujících rocích snižuje až k nulové hodnotě.

Pro objektivní hodnocení vývoje čistoty ovzduší v konkrétním území je nutno používat dlouhodobější, několikaleté řady, interpretace těchto hodnot je vždy poměrně složitým problémem. Hodnocení kvality venkovního ovzduší se opírá především o výsledky měření imisí, které je s ohledem na požadavky legislativy prováděno především v urbanizovaných územích. Zvýšené i nadlimitní koncentrace řady látek se vyskytují i v malých obcích, kde se však obvykle

neměří. Jedná se zejména o koncentrace suspendovaných částic, polyaromatických uhlovodíků a těžkých kovů.

V roce 2004 bylo vydáno Nařízení Moravskoslezského kraje, kterým byl vydán **Krajský program snižování emisí Moravskoslezského kraje**. V souladu s ustanovením zákona o ochraně ovzduší, nabylo účinnosti dne 30. dubna 2009 nařízení Moravskoslezského kraje č. 1/2009, kterým se vydává **Krajský integrovaný program ke zlepšení kvality ovzduší Moravskoslezského kraje**. Na tento program navazují i i místní programy snižování emisí znečišťujících látek na úrovni měst a obcí.

Imisní situace přímo na území SO ORP Kravaře v současnosti nesledují monitorovací stanice, v okrese Opava jsou novější údaje dostupné pouze za stanici v Opavě Kareřinkách a dále nejbližší v Ostravě Porubě. Podle Sdělení odboru ochrany ovzduší MŽP – o vymezení oblastí se zhoršenou kvalitou ovzduší (OZKO) na základě dat z roku 2004 – 2008 **patřilo řešené území k oblastem se zhoršenou kvalitou ovzduší, docházelo zde k překročení limitní hodnoty pro ochranu zdraví lidí**. Příčinou je zejména překračování imisního limitu suspendované částice frakce PM₁₀ a polycyklických aromatických uhlovodíků – vyjádřených jako benzo(a)pyren BaP. Pojem oblast se zhoršenou kvalitou ovzduší vymezuje zákon č.86/2002 Sb., o ochraně ovzduší. Nepříznivý vývoj kvality ovzduší po r. 2000 širším regionu potvrzují i dostupné údaje ČHMÚ, v úvahu je však nutno vzít i výrazné kolísání klimatických faktorů v jednotlivých letech.

Pro dokreslení širší situace je možno použít vymezení oblastí s překračováním imisních limitů za rok 2006 pro jednotlivé znečišťující látky (ČHMÚ), které je uvedeno v PR ÚAP MSK (2007):

- na území o rozloze cca 2/3 rozlohy kraje dochází k překračování imisního limitu pro maximální 24hodinové koncentrace PM₁₀
- v rozsáhlé oblasti, vymezené přibližně spojnicemi Opava – Nový Jičín a Nový Jičín – Třinec, je dále překračován i imisní limit pro průměrné roční v obdobné, avšak plošně ještě rozsáhlejší oblasti, je dále (tj. současně s překračováním limitů pro PM₁₀) překračován i cílový imisní limit pro benzo(a)pyren.

Pro přesnější hodnocení skutečného stavu ovzduší je **aktuální prohlášení Krajské hygienické stanice v Ostravě**, vydané 26.3.2010 - Ing.Rýparová (KHS MSK), Prof. MUDr. Černá, DrSc. (SZÚ) : „Krajská hygienická stanice jako orgán ochrany veřejného zdraví dlouhodobě sleduje zdravotní stav obyvatel v regionu Moravskoslezského kraje, ať již vlastním zapojením do různých projektů nebo získáváním informací z odborných podkladů, relevantních studií a jiných ověřených dat. Je pravdou, že znečištění ovzduší na Ostravsku je již delší dobu vyšší než na většině míst České republiky (vyšší hodnoty prašného aerosolu a polycyklických aromatických uhlovodíků dokumentují od poloviny 90. let i Souhrnné zprávy Systému monitorování zdravotního stavu obyvatel ve vztahu k prostředí). Z žádných těchto podkladů nevyplývá, že by situace na Ostravsku byla tak závažná, aby zde docházelo k poškozování genetického materiálu, například vlivem horší kvality ovzduší. Cytogenetická analýza periferních lymfocytů, která jako biomarker expozice genotoxickým látkám byla do roku 2008 součástí vyšetření biologického monitoringu populace, nevykazovala u skupiny 90 dospělých odlišné hodnoty od dalších sledovaných oblastí a nevybočovaly ani maximální hodnoty u jedinců (www.szu.cz). Je prokázáno, že kvalita ovzduší má na naše zdraví vliv z cca 5%, zbývající podstatný vliv má zdravotní styl (kouření, stravování, pohybové aktivity, socioekonomické faktory), genetická výbava ale i úroveň poskytování zdravotních služeb. Přestože Moravskoslezský kraj patří k oblastem se zhoršenou kvalitou ovzduší a je zde soustředěn těžký

průmysl s jeho negativními faktory (koksovny, hutě, chemický průmysl), nevyskytují se zde nádorová onemocnění ve srovnání s jinými kraji České republiky ve zvýšené míře. Výskyt nádorových onemocnění v Moravskoslezském kraji je srovnatelný s podobně zatíženými regiony. Údaje z jednorázového sledování několika nedefinovaných osob, na jejichž podkladě byla v médiích prezentována a zobecněna informace o poškození genetického materiálu, bez uvedení souvisejících podmínek, faktorů a vztahů, nelze považovat za reprezentativní.“

Stále významnějším **negativním faktorem** ovlivňujícím kvalitu ovzduší je **na území měst a obcí doprava**, zejména v návaznosti na její rostoucí intenzitu. Negativní dopady dopravy na životní prostředí se projevují podél nejzatíženějších komunikací zejména v Kravařích, ale i Štěpánkovicích, Kobeřicích – tam kde silnice procházejí stísněnými poměry obytným územím.

Menším avšak lokálně významným zdrojem emisí organických látek s karcinogenním účinkem a emisí tuhých látek jsou rovněž **lokální topeniště** s nedokonalým spalováním nekvalitního paliva, která jsou prakticky nekontrolovatelná. V této oblasti se výrazně projevuje nejasněná dotační a cenová politika státu, rostoucí ceny plynu a elektřiny. Při použití uhlí i dřeva k vytápění dochází ke zvýšení emisí částic, polyaromatických uhlovodíků a těžkých kovů. Pokud je v lokálních topeništích spalován odpad, dochází navíc k emitování nebezpečných dioxinů.

V řešeném území je žádoucí využít všech možností zlepšení kvality ovzduší. Např. v rámci další aktualizace krajských programů iniciovat změny, které by do těchto programů zahrnuly opatření vedoucí ke zlepšení kvality ovzduší, snižující přenos znečišťujících látek z širšího regionu. Dále přiměřeně zohlednit překročení imisních limitů při povolování umístění dalších zdrojů znečištění ovzduší v řešeném území (uplatnit omezení v rámci závazných částí územních plánů) a území dotčených územních celků. Možnosti existují i v oblasti řešení dopravy (včetně základní údržby komunikací a zpevněných ploch, výsadba ochranné zeleně) a zásobování sídel v regionu energiemi (dálkovým teplem, z ekologicky šetrnějších zdrojů).

STŘEDNÍ DÉLKA ŽIVOTA

Mezi sociodemografické ukazatele, ale i nepřímé ukazatele hygieny životního prostředí může být zařazen ukazatel naděje dožití mužů a žen, který je dostupný za správné obvodory ORP v letech 2007-2011 (v minulé aktualizaci za léta) 2004-2008 (poskytuje srovnatelné údaje pro celou ČR). Naděje dožití (střední délka života) je ukazatel odvozený z úmrtnostních tabulek, vyjadřuje pravděpodobný počet let, který se dožije x letá osoba pokud se nezmění podmínky (řád) vymírání.

Velmi silnou, obecně uznávanou hypotézou je předpoklad, že průměrná délka života (naděje dožití) místních populací je ovlivněna stavem životního prostředí. Dlouhodobě se vedou diskuze o významu jednotlivých faktorů. V zásadě se uvádějí tři hlavní skupiny faktorů – životní způsob (zejména vlastní životospráva, stravovací zvyklosti, pracovní činnost), zdravotní péče a genetické předpoklady a vliv vlastního životního prostředí. Význam životního prostředí jako faktoru odhadován cca na 1/3, eventuálně nižší. V ČR je obecně nižší naděje dožití v severních severozápadních Čechách, nejvyšší na jižní Moravě a ve východních Čechách. Vyšší naděje na dožití vykazují vzdělanější obyvatelé, žijící v úplných rodinách.

V rámci aktualizace ÚAP 2012 bylo potvrzeno výrazné zlepšení pozice SO ORP Kravaře. V rámci Moravskoslezského kraje se jedná o nejlepší pozici mezi SO ORP, 44. místo v rámci 206 SO ORP v ČR. V následující tabulce jsou vybrané SO ORP a SO ORP s nejlepšími a nejhoršími hodnotami naděje na dožití, řazené podle průměrné hodnoty skupiny muži a ženy 0 let. Naděje na dožití mezi muži a ženami se přitom regionálně liší. SO ORP Kravaře zaujímá lepší pozici, než rekreačně atraktivní území SO ORP

Rožnov pod Radhoštěm (85. Místo) a Frenštát pod Radhoštěm. Z hlediska bydlení atraktivní Frýdlant nad Ostravicí – má výrazně podprůměrnou, nepříznivou 169 pozici. Nejhorší pozice vykazují SO ORP na Ostravsku (Orlová, Karviná). Nelze však zapomínat, že například pozice Bruntálu či Krnova (s kvalitním životním prostředím) je horší než Ostravy.

Tab. č. Naděje dožití ve vybraných správních obvodech obcí s rozšířenou působností (SO ORP) a Praze v období 2007-2011 (zdroj: ČSÚ)

Územní jednotka SO ORP	Muži		Ženy		Pořadí z 206 SO ORP		
	0	65	0	65	Muži	Ženy	Průměr
Nové Město nad Metují	76,2	16,5	82,7	19,7	5	2	1
Dobruška	77,0	16,5	81,5	19,4	2	9	2
Kuřim	77,0	17,6	81,4	19,8	3	17	3
Hradec Králové	76,2	16,0	81,4	19,0	7	18	7
Praha	76,2	16,3	81,2	19,2	6	31	9
Bystřice pod Hostýnem	74,1	15,2	83,3	21,7	91	1	10
Náměšť nad Oslavou	74,4	15,4	82,6	20,5	65	3	13
Brno	75,5	16,3	81,3	19,4	23	24	18
Olomouc	74,9	15,9	81,0	19,3	44	34	35
Zlín	74,2	15,6	81,4	19,2	79	16	46
Kravaře	74,4	14,4	80,9	18,4	66	44	56
Rožnov pod Radhoštěm	74,0	15,4	80,5	18,7	97	76	85
Frenštát pod Radhoštěm	74,1	14,7	80,0	18,3	84	125	105
Frýdek-Místek	73,3	14,9	80,4	18,6	139	86	121
Jablunkov	72,8	14,0	80,7	18,5	167	52	126
Valašské Meziříčí	73,3	15,0	79,8	18,1	137	135	139
Opava	73,3	14,4	79,8	17,8	138	136	141
Český Těšín	72,2	14,8	80,7	18,6	187	58	148
Havířov	72,8	14,5	79,8	18,3	165	140	158
Frýdlant nad Ostravicí	72,7	13,8	79,5	17,7	173	157	169
Ostrava	72,4	14,4	79,6	18,4	181	149	175
Krnov	72,6	14,5	79,2	17,8	174	172	178
Bruntál	71,6	13,9	79,4	18,2	195	160	188
Bohumín	71,0	14,0	78,8	17,8	202	182	198
Karviná	71,4	13,7	78,3	17,5	196	195	199
Teplice	71,4	13,7	77,7	17,0	197	202	200
Králíky	70,1	12,8	78,2	16,3	206	196	204
Orlová	70,5	13,7	77,7	16,7	204	203	205
Bílina	70,2	13,4	76,4	15,8	205	206	206

Interpretace hodnot není zdaleka jednoduchá. Je však možné, že pozice řešeného území je z hlediska negativního vlivu životního prostředí na zdravotní stav obyvatel výrazně diferencovaná a v případě SO ORP Kravaře jako celku mnohem lepší, než by plynulo z obecné percepce a mediální interpretace těchto problémů (zejména znečištění ovzduší). **Na první pohled se naskytuje hypotéza, že naděje na dožití je nižší u SO ORP s významnou migrací (dosídlená území), horší vzdělanostní strukturou obyvatel a pouze omezeně souvisí se špatným životním prostředím.** Je na škodu, že tyto cenné výstupy ČSÚ nejsou dále podrobněji vyhodnocovány jak s ohledem na očistění například od vlivu vzdělanostní struktury, tak zejména nejsou v podrobnosti za obce. Podobně jako u nezaměstnanosti by mohlo dojít k odlišnému

vnímání těchto problémů v jednotlivých územích, přesnější lokalizace skutečně postižených území.

3.2. ČISTOTA VOD

REŽIM POVRCHOVÝCH VOD v území obcí ORP Kravaře **spadá do oblasti povodí Odry**. Dle Plánu oblasti povodí Odry (POPO) se jedná o vodní útvary povrchových vod s pracovním číslem 45 - povodí Opusty, 46 - povodí Opavy pod Moravicí a 97 - povodí Bílé vody (někdy označované též jako Oldřišovský potok). Severní výběžky - povodí Pštiny a Zbojničky POPO neřeší, ty jsou začleněny do plánu Polské části povodí Odry.

Vodní útvary 45 a 97 jsou přírodní, útvar 46 je řazen mezi silně ovlivněné. Nejsou zde evidovány významné odběry povrchových vod, významným bodovým zdrojem znečištění je průmyslový podnik v Kobeřicích (a bývala to i kanalizace v Kravařích). Monitorovány jsou závěrné profily Opavy, Pštiny a Opusty. Všechny tři útvary jsou vyhodnoceny jako rizikové a nevyhovující. K dosažení dobrého stavu vod byla vybudována kanalizace a ČOV v Kravařích, Štěpánkovicích a Kobeřicích a navržena revitalizace toku Opusty. Do roku 2015 se tak zlepšil v útvaru 97 zejména ukazatel BSK, charakterizující organické a dusíkaté znečištění vod a v útvaru 46 ekologický stav.

Dle podrobnější klasifikace jakosti povrchových vod **je řeka Opava řazena do III. třídy jako voda znečištěná**. Opava je řazena mezi nejvíce znečištěné toky v povodí Odry. V profilu nad Štěpánkou je voda zařazena do V. třídy jako velmi silně znečištěná vlivem vysokého organického znečištění a vysokým obsahem amoniakálního dusíku a nerozpuštěných látek. Špatná kvalita je způsobena vypouštěním komunálních odpadních vod a plošným znečištěním. Ve vodě je přítomen i nikl, olovo a arzén. **Rovněž Bílá voda je v profilu nad státní hranicí řazena do V. třídy** jako velmi silně znečištěná vlivem vysokého obsahu amoniakálního dusíku. Vysoké jsou též koncentrace nerozpuštěných i rozpuštěných látek, fosforu a síranů. Jakost vody svědčí o komunálním znečištění a o znečištění důlními vodami ze sádrovcových dolů v Kobeřicích.

ÚTVARY PODZEMNÍCH VOD, které zasahují do území ORP Kravaře jsou popsány v kap. 02. Vodní režim i z hlediska znečištění.

3.3. HLUK

Nejvíce obtěžováno hlukem je zastavěné území Kravař podél průtahu silnice I/56 a silnice II/467 (ve směru na Štítinu). Dle výsledku sčítání dopravy 2010 projíždí Kravařemi po silnici I/56 8.590 jed. vozidel za den, po silnici II/467 v průjezdu Kravařemi 3.040 – 3.240 jed. vozidel za den. Vyšší dopravní zátěž (3.240 – 3.460 jed. vozidel) a stísněné podmínky průtahu silnice II/467 Štěpánkovicemi a Kobeřicemi také způsobují nadměrné obtěžování hlukem v obytném území. U silnice I/46 je zátěž 1.300 (Sudice-Rohov) až 2.200 – 2.300 (Kobeřice) jednotkových vozidel za den.

Podobně negativně ovlivňováno je obytné území Kravař podél železniční trati 317 Opava - Kravaře – Hlučín, mnohem méně také území Štěpánkovic a Chuchelná podél železniční trati Kravaře - Chuchelná. Pokud by letiště Zábřeh bylo využíváno pro jiná než lehká sportovní letadla, znamenalo by to vyšší hlukovou zátěž také pro Kravaře.

3.4. RADON

Naprostá většina SO ORP Kravaře spadá do **přechodné kategorie radonového indexu** z geologického podloží. Pouze nepatrná část Kobeřice – v místě ložiska sádrovce patří do nízké kategorie rad. indexu.

V plochách měření radonového indexu z geologického podloží (viz schéma) podle radonové databáze ČGÚ byla naměřena většinou střední kategorie (Strahovice, Štěpánkovice, Bolatice, Kravaře) nebo nízká (Kobeřice, Třebom).

04 OCHRANA PŘÍRODY A KRAJINY

4.1. AKTUÁLNÍ STAV KRAJINY, VEGETAČNÍ KRYT

Řešené území má charakter kulturní krajiny s poměrně monotónní strukturou využití danou především relativně málo členitým reliéfem (rozpětí nadmořských výšek cca 210 – 310 m n.m.).

Území má výrazně vysoký podíl orné půdy, zastoupeny jsou převážně biocenózy umělé – vytvořené a udržované člověkem.

4.2. EKOLOGICKÁ STABILITA KRAJINY

Ekologická stabilita území se vyjadřuje tzv. **koeficientem ekologické stability (KES)**.

Koeficient ekologické stability je poměrové číslo a stanovuje poměr ploch tzv. stabilních a nestabilních krajinných prvků v krajině: *za stabilní se považují lesy, vodní plocha a toky, travní porosty, mokřady, sady a vinice - za nestabilní orná půda, zastavěná území a chmelnice.*

Metoda výpočtu KES je založena na jednoznačném a konečném zařazení krajinného prvku do skupiny stabilní nebo nestabilní a neumožňuje hodnocení konkrétního stavu těchto prvků.

Hodnoty uvedeného koeficientu jsou obecně klasifikovány takto:

Hodnota KES	Charakteristika
$KES < 0,10$	Území s maximálním narušením přírodních struktur, základní ekologické funkce musí být intenzivně a trvale nahrazovány technickými zásahy
$0,10 \leq KES \leq 0,30$	Území nadprůměrně využívané, se zřetelným narušením přírodních struktur, základní ekologické funkce musí být soustavně nahrazovány technickými zásahy
$0,30 < KES \leq 1,00$	Území intenzivně využívané, zjm. zemědělskou velkovýrobou, oslabení autoregulačních pochodů v ekosystémech způsobuje jejich značnou ekologickou labilitu a vyžaduje vysoké vklady dodatkové energie
$1,0 < KES < 3,00$	Vcelku vyvážená krajina, v níž jsou technické objekty relativně v souladu s dochovanými přírodními strukturami, důsledkem je i nižší potřeba energo-materiálových vkladů
$KES \geq 3,00$	Přírodní a přírodě blízká krajina s výraznou převahou ekologicky stabilních struktur a nízkou intenzitou využívání krajiny člověkem

Nejdostupnějším zdrojem pro získání hodnot KES jsou webové stránky Českého statistického úřadu <http://www.czso.cz>

Koeficient ekologické stability dle obcí (dle ČSÚ, za obce k 31. 12. 2009)

(Není aktualizováno, protože změny druhu pozemků, ke kterým v posledních 3 letech došlo hodnotu KES ovlivní jen naprosto minimálně - viz tabulka na konci kapitoly 05).

Obec	KES
Bolatice	0,48
Chuchelná	1,10
Kobeřice	0,33
Kravaře	0,37

Rohov	0,06
Strahovice	0,14
Sudice	0,07
Štěpánkovice	0,11
Třebom	0,07
SO ORP	0,27

Koeficient ekologické stability řešeného území je roven 0,27, což znamená, že se jedná, o území nadprůměrně využívané, se zřetelným narušením přírodních struktur, základní ekologické funkce musí být soustavně nahrazovány technickými zásahy.

Je ovšem nutné si uvědomit, že toto hodnocení se týká řešeného území jako celku. Zatímco na severu území Rohov, Sudice, Třebom je KES menší než 0,1 (území s maximálním narušením přírodních struktur, což je nejhorší hodnocení z pětistupňové klasifikace), Chuchelná je charakterizována KES = 1,1 = vcelku vyvážená krajina. Ještě Kravaře a Bolatice jsou charakterizovány jako průměr v pětistupňovém hodnocení (díky lesům a nivě Opavy).

Koeficient ekologické stability jednotlivých obcí je znázorněn v Kartogramu č. 1. na konci kapitoly.

Poznámka:

Zdroj použitých dat je zcela zásadní pro stanovení koeficientu ekologické stability. Katastr nemovitostí eviduje především vlastnické vztahy a teprve „druhoplánově“ skutečný stav využití pozemku. Realita je dnes taková, že zatímco změna vlastnických vztahů je v katastru podchycena okamžitě při změně vlastnictví, způsob využívání pozemků mnohdy odpovídá stavu před několika desítkami let.

*Nejmarkantněji se to projevuje při hodnocení rozsahu rozptýlené krajinné zeleně – kategorie využití krajiny kterou katastr nerozlišuje. Rozptýlenou krajinou zelení rozumíme pozemky porostlé vzrostlou zelení, které přitom **nejsou určeny k plnění funkce lesa**. Tyto pozemky jsou často zahrnovány do kategorie „ostatní plochy“ nebo „orná půda“ a chybně tak při výpočtu KES zařazeny mezi nestabilní ekosystémy.*

Druhým zdrojem chyb může být evidence pozemků na kterých leží vodní toky a plochy. Katastr eviduje pozemky, na kterých protéká např. drobný vodní tok. Vlastní vodní tok má šířku běžně 0,5 – 2 m, ale šířka pozemku je několikanásobně větší. Jako vodní toky jsou tedy vykazovány de facto pozemky se zcela jiným způsobem využití. Nehledě na fakt, že drobné toky pravidelně mění své koryto (meandry apod.) a ve skutečnosti tečou běžně zcela jinde než jsou evidovány v katastru.

Obdobná situace je při vymezení vodních ploch, katastr někdy k vodním plochám přiřazuje i široké pásy břehových porostů.

Třetím výrazným zdrojem chyb je skutečný poměr ploch orné půdy / trvalých travních porostů.

Chceme-li tedy zjistit skutečnou hodnotu koeficientu ekologické stability, museli bychom provést korekce dat poskytnutých katastrem nemovitostí s využitím vlastních průzkumů území. Pro základní přehled o území je však zde použitý způsob stanovení KES dostačující.

4.3. ZVLÁŠTĚ CHRÁNĚNÁ ÚZEMÍ

(Jejich rozsah se od aktualizace 2010 nezměnil).

V jižní části řešeného území na území obce Kravaře se nachází národní přírodní památka „Odkryv v Kravařích“ a přírodní rezervace „Koutské a Zábřežské louky“ (viz kartogram 2). Vymezení "odkryvu" je v datech upřesněno proti r.2008.

Koutské a Zábřežské louky

Ojedinelý ucelený komplex mokřadních luk, rozptýlené zeleně a luhů se zbytky mrtvých ramen a periodicky zaplavovaných tůň v nivě řeky Opavy. Mokřadní ekosystémy s výskytem zvláště chráněných druhů živočichů a rostlin a významné hnízdiště ptáčích druhů.

Odkryv v Kravařích

Těžbou štěrkopísku zde bylo obnaženo souvrství čtvrtohorních sedimentů. Jsou zde zastoupeny sedimenty halštrovského kontinentálního ledovce, fluviální písčité štěrky spodní akumulace hlavní chladné terasy a sedimenty saalského zalednění. Nejmladším členem čtvrtohorního souvrství je sprašový komplex viselského stáří.

Zvláště chráněná území ostatních kategorií (např. chráněná krajinná oblast, národní přírodní rezervace apod.) v řešeném území nejsou vyhlášena.

4.4. ÚZEMNÍ SYSTÉM EKOLOGICKÉ STABILITY

(Je upraven dle ZÚR MSK - zařazeno RBC Koutská a Zábřežská niva).

Územní systém ekologické stability (ÚSES) je v § 3 odst. 1), písm. a) zákona č. 114/1992 Sb. definován jako vzájemně propojený soubor přirozených i pozmeněných, avšak přírodě blízkých ekosystémů, které udržují přírodní rovnováhu. Rozlišuje se místní (lokální), regionální a nadregionální systém ekologické stability, přičemž

- místní systém zahrnuje vždy prvky systému regionálního a nadregionálního (není bez nich funkční),
- regionální systém zahrnuje vždy prvky systému nadregionálního (není bez nich funkční).

Základními skladebnými částmi (prvky) ÚSES, definovanými v § 1 vyhlášky č. 395/1992 Sb., jsou *biocentra* a *biokoridory*. Navíc, kromě uvedených skladebných prvků zmíněných ve vyhlášce, se také vymezují *interakční prvky* a *ochranné zóny nadregionálních biokoridorů*.

Limitem využití území se ÚSES obvykle stává po schválení územně plánovací dokumentace, do které je zpracován. Pro řešené území z toho vyplývá, že **limitem využití území jsou především nadregionální a regionální prvky ÚSES vymezené v nadřazené ÚPD Zásadách územního rozvoje Moravskoslezského kraje**. Limitem využití území jsou i lokální prvky ÚSES vymezené v platných ÚP obcí.

Na území Chuchelné, Kobeřic a Bolatic je vymezeno **nadregionální biocentrum 90 - Dařanec**, z kterého vychází západním směrem **nadregionální biokoridor č. 95**. Nadregionální ÚSES dotváří nadregionální biokoridor **č. 96** vymezený podél řeky Opavy, v jižní části řešeného území.

Regionální biokoridory se v území nevyskytují. **Regionální biocentrum 152 - Koutská a Zábřežská niva** je vymezeno v nivě řeky Opavy a zahrnuje PR Koutské a Zábřežské louky (viz Kartogram 4). Území vymezené k plnění funkce ÚSES jsou znázorněno v Kartogramu 3.

- Vymezení ÚSES v ZÚR MSK a v územních plánech obcí je v souladu, RBC v Kravařích je již doplněno v novém ÚP.
- Ná vaznost skladebných prvků ÚSES byla posuzována uvnitř ORP Kravaře. Z původních pěti dosud ve třech lokalitách ÚSES nenavazuje (viz kartogram 4) – bude

řešeno v nových ÚP Štěpánkovice, Strahovice, Kobeřice.

P.č.	Obec	Problém
2	Chuchelná, Kobeřice, Strahovice	chybějící místní biokoridor v území Strahovic
3	Rohov, Kobeřice, Strahovice	chybějící místní biokoridor – část
4	Kravaře, Štěpánkovice	chybějící místní biokoridor – část

- V některých územních plánech obcí (Rohov, Sudice, Štěpánkovice, Třebom) je ÚSES vymezen jako samostatná funkční plocha „území vymezená pro realizaci systému ekologické stability“, bez rozlišení typu skladebného prvku (biocentrum, biokoridor) a jeho postavení v hierarchii ÚSES (nadregionální, regionální, místní). Doporučujeme doplnit vymezení ÚSES v územních plánech s doplněním výše uvedených chybějících informací.

4.5. VÝZNAMNÉ KRAJINNÉ PRVKY

V řešeném území se nacházejí:

- **Registrované významné krajinné prvky**

V řešeném území jsou registrovány následující VKP (podle § 6 zákona č. 114/1992 Sb.), jsou znázorněny ve výkrese hodnot, v problémovém výkrese.

Číslo	Název	Katastrální území
VKP 3	stromy u nákupního střediska	Štěpánkovice
VKP 4	stromy u bývalého JZD	Štěpánkovice
VKP 5	Jasan na svahu	Štěpánkovice
VKP 9	remíz v Jankovci	Štěpánkovice
VKP 10	mokřad v lok. při horní cestě	Štěpánkovice
VKP 11	park u hřbitova	Štěpánkovice
VKP 13	Lípa u hřbitova	Štěpánkovice
VKP 14	stromy u sběrný	Štěpánkovice
VKP 15	Jasanová alej I	Štěpánkovice
VKP 17	Vrba u nádrže	Štěpánkovice
VKP 18	stromy na hřišti	Štěpánkovice
VKP 20	Jasanová alej II	Štěpánkovice
VKP 22	pískovna Na Klínech I	Štěpánkovice
VKP 23	pískovna Na Klínech II	Štěpánkovice
VKP 24	pískovna Na Klínech III	Štěpánkovice
VKP 26	mez na hranici katastrů	Bolatice
VKP 29	Jasan u nádraží	Kravaře ve Slezsku
VKP 34	remízek s topoly	Kravaře ve Slezsku
VKP 37	Dub v Koutech	Kravaře ve Slezsku
VKP 43	alej u Svobody I	Štěpánkovice
VKP 44	remízek nad Bílou vodou	Štěpánkovice
VKP 45	alej mezi Oldřišovským a Hadím kopcem	Kravaře ve Slezsku
VKP 46	alej u Svobody II	Štěpánkovice
VKP 47	pískovna u Svobody	Štěpánkovice
VKP 48	Lípy ve dvoře	Štěpánkovice
VKP 50	pískovna u Bílé Břízy	Štěpánkovice
VKP 56	remíz u Bílé vody	Štěpánkovice
VKP 57	alej u Bílé Břízy	Štěpánkovice
VKP 64	zeleň v Novém Dvoře	Kravaře ve Slezsku

Číslo	Název	Katastrální území
VKP 64	zeleň v Novém Dvoře	Kravaře ve Slezsku
VKP 69	Vrba u Hanůvky	Kravaře ve Slezsku
VKP 70	mez nad pískovnou u Kravař	Kravaře ve Slezsku
VKP 71	cesta k NPP Odkryv v Kravařích	Kravaře ve Slezsku
VKP 72	mez u cesty k NPP Odkryv v Kravařích	Kravaře ve Slezsku
VKP 73	Jasan u odbočky k NPP Odkryv v Kravařích	Kravaře ve Slezsku
VKP 77	Dub v lokalitě Na farském	Kravaře ve Slezsku
VKP 79	stromy u banky	Kravaře ve Slezsku
VKP 81	stromy u nádraží	Kravaře ve Slezsku
VKP 82	stromy na ul. Nádražní	Kravaře ve Slezsku
VKP 83	stromy za školou	Kravaře ve Slezsku
VKP 84	stromy u školy	Kravaře ve Slezsku
VKP 86	Duby u trati	Kravaře ve Slezsku
VKP 88	pískovna u Kravař	Kravaře ve Slezsku
VKP 89	zeleň v Hanůvce	Kravaře ve Slezsku
VKP 90	porost u Štěpánky	Kravaře ve Slezsku, Štěpánkovice
VKP 92	Jasan ve dvoře	Kravaře ve Slezsku
VKP 95	Lípy u kostela	Kravaře ve Slezsku
VKP 102	stromy u tenisových kurtů	Kravaře ve Slezsku
VKP 105	Jasan u zastávky	Kravaře ve Slezsku
VKP 106	Jasan u Hlučínské ul.	Kravaře ve Slezsku
VKP 107	stromy u kostela a hřbitova	Kravaře ve Slezsku
VKP 108	Jasany u stodoly	Kravaře ve Slezsku
VKP 187	Kynologické cvičiště	Kravaře ve Slezsku
VKP 188	Vrby u silnice	Kravaře ve Slezsku
VKP 197	Lípa v zahradě	Bolatice
VKP 199	pískovna v Borové	Bolatice
VKP 200	Akát v Borové	Bolatice
VKP 223	pískovna u Albertovce	Štěpánkovice
VKP 224	Lípa u křižovatky	Štěpánkovice
VKP 225	porost u vodárenského objektu	Štěpánkovice
VKP 226	stromy u lesa	Štěpánkovice
VKP 228	Albertovec	Štěpánkovice
VKP 230	alej u Albertovce	Štěpánkovice
VKP 231	alej Na štěpánkovickém	Štěpánkovice
VKP 232	Vrby u Bolatic	Bolatice
VKP 237	zeleň u stanice Bolatice	Štěpánkovice
VKP 254	pískovna nad silnicí	Bolatice
VKP 307	pískovna u Kobeřic	Kobeřice ve Slezsku
VKP 308	remízky nad Bílou vodou	Kobeřice ve Slezsku
VKP 321	sad u bažantnice	Kobeřice ve Slezsku
VKP 322	stromy u vchodu do bažantnice	Štěpánkovice, Kobeřice

- **Lesy - VKP "ze zákona"**

Pro vymezení lesů (resp. pozemků určených pro plnění funkce lesa – PUFL) jsme použili vektorovou katastrální mapu. Ve výkrese hodnot jsou takto vyznačeny ty, které nejsou obsaženy ve "vybraných" VKP.

Použití uvedeného zdroje má společnou chybu metodickou, neboť zatímco v katastru nemovitostí jsou jako PUFL vedeny i pozemky dočasně odlesněné, podle některých výkladů zákona č. 114/1992 Sb. tyto pozemky nejsou považovány za VKP.

- **Rybníky, vodní toky - VKP "ze zákona"**

Pro vymezení rybníků a vodních toků byla využita data Základní mapy České republiky

(ZABAGED®), korigovaná s přihlédnutím k účelové katastrální mapě a terénním průzkumům. Ve výkrese hodnot jsou samostatně vyznačeny ty, které nejsou součástí registrovaných a "vybraných" VKP.

- **Krajinná zeleň a údolní nivy**

Orgán ochrany přírody OŽP-MěÚ Kravaře provedl vymezení údolních niv a VKP (viz výkres hodnot). Takto označené VKP považujeme za "vybrané".

4.6. OCHRANA KRAJINNÉHO RÁZU *(text je aktualizován)*

Důležitou obecně chráněnou hodnotou území z pohledu ochrany přírody a krajiny je jeho krajinný ráz.

V ZÚR MSK je obsažen výkres (viz výřez za kapitolou) **A3a - Oblasti se shodným krajinným typem**. Podle něj patří ORP Kravaře do krajinné oblasti Opavsko (ve výkrese pod kódem H) a do čtyř typů krajiny:

- krajina lesní (většina území obce Chuchelná, menší část území obcí Bolatice a Kobeřice)
- krajina zemědělská harmonická (celé Strahovice a menší část obce Chuchelná)
- krajina polní (většina území ORP Kravaře)
- krajina sídelní (zastavěné území Kravaře).

Pro oblasti krajinného rázu (krajinné oblasti) a krajinné typy jsou v ZÚR MSK vymezeny cílové charakteristiky a možnosti ohrožení, jsou formulovány zásady pro rozhodování o změnách v území. (viz textová část ZÚR – kap. F. Vymezení cílových charakteristik krajiny: čl.88. Opavsko, čl.93. Krajina lesní, čl.95. Krajina polní, čl.96. Krajina zemědělská harmonická, čl.99. Krajina sídelní)

4.7. PAMÁTNÉ STROMY

V řešeném území je vyhlášen jeden památný strom ve smyslu § 46 zákona č. 114/1992 Sb. (viz kartogram č. 2).

Tabulka č. 08 Památné stromy

Kod USOP	Název	Katastrální území
191	Lípa malolistá u fary	Kravaře ve Slezsku

05 ZEMĚDĚLSKÝ PŮDNÍ FOND A POZEMKY URČENÉ K PLNĚNÍ FUNKCE LESA

Tabulky s členěním obcí dle druhů pozemků a členěním ZPF jsou zařazeny na konci této kapitoly.

Schématické zobrazení pozemků určených k plnění funkce lesa a zemědělského půdního fondu je znázorněno v **Kartogramu 1 - Základní členění území**), zemědělské půdy zařazené do I. a II.třídy ochrany a investice do půdy jsou zobrazeny k **Kartogramu 2 - Kvalita ZPF**.

5.1. ZEMĚDĚLSKÝ PŮDNÍ FOND

Podíl zemědělské půdy z celkové výměry řešeného území - spádového území ORP Kravaře - činí cca 79 %, z toho cca 88 % činí orná půda a cca 8 % trvalé travní porosty.

Pro vyjádření kvality zemědělských půd jsme zvolili kombinaci dvou kritérií

- technická charakteristika (investice do půdy)
- přírodní charakteristika (kvalita půdy)

TECHNICKÁ CHARAKTERISTIKA

K vyjádření technické kvality půd jsme jako indikátor použili realizované investice do půdy

- hlavní odvodňovací zařízení
- odvodněné pozemky (podrobná odvodňovací zařízení).

Výměra odvodněných pozemků tvoří 19% výměry zemědělské půdy. Rozsáhlé plochy odvodněných pozemků jsou především v severní části řešeného území (Třebom, Sudice) a východní části území Kravař.

Za slabou stránku považujeme to, že cca dvě třetiny odvodňovacích zařízení jsou starší 30 let a je otázkou nakolik jsou dnes ještě funkční.

Uvedené informace byly získány od Zemědělské vodohospodářské správy, pracoviště Praha.

PŘÍRODNÍ CHARAKTERISTIKA

Výchozím podkladem pro ochranu zemědělského půdního fondu při územně plánovací činnosti jsou **bonitované půdně ekologické jednotky** (BPEJ). Pětimístný kód půdně ekologických jednotek vyjadřuje:

1. místo klimatický region
2. a 3. místo hlavní půdní jednotka - syntetická agronomická jednotka charakterizovaná půdním typem, subtypem, substrátem a zrnitostí včetně charakteru skeletovitosti, hloubky půdního profilu a vláhového režimu v půdě.
4. místo kód kombinace sklonitosti a expozice
5. místo kód kombinace skeletovitosti a hloubky půdy

Pomocí tohoto pětimístného kódu se přiřazuje jednotlivým BPEJ **třída ochrany zemědělské půdy** (I - V) dle Metodického pokynu odboru ochrany lesa a půdy MŽP ČR ze dne 1.10.1996 č.j. OOLP/1067/96 k odnímání půdy ze zemědělského půdního fondu podle zákona č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu ve znění zákona ČNR č. 110/1993 Sb.. (Tabulky, podle kterých se přiřazují třídy ochrany zemědělským půdám, byly novelizovány.)

Podle klimatického regionu a hlavní půdní jednotky je rovněž stanovena základní sazba odvodů při záboru zemědělské půdy ve smyslu přílohy A zákona ČNR č. 334/1992 Sb.

Zemědělská půda v SO ORP Kravaře je zařazena v převážné míře do **klimatického regionu MT 2** (mírně teplý, mírně vlhký). Výměra půd řazených do klimatického regionu MT 3 (mírně teplý /až teplý/, vlhký) je marginální.

Z hlediska klasifikace půd **dle hlavních půdních jednotek (HPJ)** je dominantně zastoupena HPJ 14 (více než polovina výměry zemědělského půdního fondu). Významně je dále zastoupena HPJ 11, 58 a 67.

HPJ	Podíl(%)	Charakteristika HPJ	Výskyt
14	54.3	illimerizované půdy a hnědozemě illimerizované, včetně slabě oglejených forem na sprašových a svahovinách; středně těžké s těžkou spodinou, vláhové poměry jsou příznivé	střední a jižní část území
11	14.0	hnědozemě typické, černozemí, včetně slabě oglejených forem na svahových hlínách; středně těžké s větší spodinou, vodní režim příznivý až vlhčí	severní část území
58	5.4	nivní půdy glejové na nivních uloženinách, středně těžké, vláhové poměry méně příznivé, po odvodnění příznivé	nejjižnější část území podél řeky Opavy; údolí vodních toků ve střední a severní části území
67	4.9	glejové půdy mělkých údolí a rovinných celků při vodních tocích; středně těžké až velmi těžké, zamokřené, po odvodnění vhodné převážně pro louky	nejjižnější část území podél řeky Opavy; údolí vodních toků ve střední a severní části území

Třídy ochrany ZPF

Do I. třídy ochrany jsou zařazeny půdy vysoce chráněné, jen výjimečně odnímatelné, a vzhledem k územnímu plánování jen výjimečně zastavitelné.

Do II. třídy ochrany jsou zařazeny půdy vysoce chráněné, jen podmíněně odnímatelné a vzhledem k územnímu plánování jen podmíněně zastavitelné.

Do III. třídy ochrany jsou zařazeny půdy s převážně průměrnou produkční schopností v rámci příslušného klimatického regionu.

Do IV. třídy ochrany jsou zařazeny pozemky s převážně podprůměrnou kvalitou, s jen omezenou ochranou, využitelné pro výstavbu.

Do V. třídy ochrany jsou zařazeny půdy s velmi nízkou produkční schopností, u nichž lze předpokládat efektivnější nezemědělské využití.

Většina zemědělské půdy v SO ORP Kravaře je řazena do I. (57,6 %) a II. (27,4 %) třídy ochrany. Celkem tedy cca 85 % zemědělské půdy je řazeno mezi půdy přísně chráněné, téměř 60% je nejpřísněji chráněná půda – I. třídy.

Poznámka:

V datech ÚAP jsou již uvedeny aktualizované třídy ochrany - proto byl aktualizován i Kartogram 2.

5.2. POZEMKY URČENÉ K PLNĚNÍ FUNKCE LESA

Historickým vývojem došlo k postupnému odlesnění většiny řešeného území, v území se nacházejí pouze drobné lesíky. Jedinou výjimkou je kompaktní masív Chuchelenského lesa ve východní části území, na pomezí Bolatic, Koberic a Chuchelné.

Celkový podíl pozemků určených k plnění funkce lesa je v řešeném území velmi nízký, cca 10,4 % (1049 ha), z toho je lesů hospodářských 758 ha, lesů zvláštního určení 291 ha (viz kartogram č. 1).

06. DOPRAVNÍ A TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA

6.1. DOPRAVA

SILNIČNÍ DOPRAVA

Územím spádového obvodu ORP Kravaře prochází významný silniční tah I.třídy zařazený do významných dopravních koridorů MS kraje - **silnice I/56** Opava – Ostrava – Frýdek-Místek – Hlavatá. Tato dvoupruhová silnice tvoří hlavní silniční páteř Hlučínska a Kravařska ve směru západ – východ. Dopravní zatížení 8,6 tis. vozidel za den (2012) v průjezdu zastavěným územím města Kravaře vytváří silnou zátěž hluku, exhalací s výrazným dělicím efektem pro příčný pohyb pěších, cyklistů a místní motorové dopravy. Tento silniční tah **je určen k přestavbě na čtyřpruhovou silnici** s vedením v nové stopě severně od zástavby Kravař. V současnosti je zpracovávána studie podrobného řešení (s názvem: „silnice I/56 Opava - Dolní Benešov - technická studie“), která již bere v úvahu novou ČSN 73 610 a z toho vyplývající nutnost redukce počtu mimoúrovňových křižovatek v Kravařích. *To vyvolá potřebu doplnit doprovodné komunikace, umožňující nasměrování dopravy z okolního území do navržených křižovatek po jejich redukci (např. z navržené výrobní zóny Farské pole).* V ZÚR MsK je přestavba I/56 označena jako silnice I. třídy – čtyřpruhová – D55 a je zařazena do VPS.

Severozápadní částí SO ORP Kravaře prochází **silnice I/46** Vyškov – Olomouc – Opava – Sudice – státní hranice (Racibórz). Trasa silnice v úseku Opava – Koberice je vedena v příhraničním pásmu s nižší hustotou osídlení. Dopravní zatížení je 1380 (Sudice - Rohov), 2200 (Rohov - Koberice) až 2300 (Koberice - Opava) vozidel za den, v hraničním úseku (Sudice - hranice ČR) cca 800 voz./den (viz schéma). Navazující úsek na polském území ve směru na Racibórz je pouze silnice nižší kategorie (vojvodské) č. 916. V ZÚR MSK je sledována přeložka silnice I/46 mimo obytné území Služovic, Hněvošic, Rohova a Sudic. V prostoru Koberic prochází část této přeložky kolem sádrovcových dolů – přes území Polska.

Hlavní silniční osu území Kravařska ve směru sever – jih tvoří **silnice II/467** Koberice – Kravaře – Štítina – Nové Sedlice. Dopravní zatížení je 3400 vozidel v průjezdu Kobericemi po odbočku silnice do Bolatic a cca 3200 vozidel při průjezdu Štěpánkovicemi. V průjezdu Kravařemi 3040 - 3240 vozidel voz./den (viz schéma). V úseku Kravaře – Štítina je sledována přeložka silnice mimo centrum města. U této přeložky je problematická průchodnost nové trasy v prostoru křížení se stávající silnicí I/56.

Přeložky a homogenizace silnic jsou v ZÚR MSK zařazeny do veřejně prospěšných staveb: D51 – I/46 Pustě Jakartovice – Sudice; přeložka a homogenizace šířkového uspořádání dvoupruhové, směrově nedělené silnice I. tř.

D55 – I/56 Opava – Ludgeřovice; přeložky a homogenizace šířkového uspořádání, čtyřpruhová směrově dělená silnice I. tř.

Jako územní rezervy jsou v ZÚR MSK jmenovány

D519 – I/46 přeložka v úseku státní hranice s Polskem – Sudice; dvoupruhová směrově nedělená silnice I. tř.

D535 – II/467 Kravaře – Štítina – Nové Sedlice; dvoupruhová směrově nedělená silnice I. tř.

Pro VPS D51 a D55 – označené v ZÚR MSK jako „ostatní plochy a koridory silniční dopravy nadmístního významu“ - jsou vymezeny koridory 300 m od osy krajního pruhu komunikace na obě strany pro komunikace rychlostního typu (D55) a 200 m od osy komunikace na obě strany pro silnice I. a II. tř. a ostatní významné (D51).

Pro územní rezervy (D519, D535) silnice I. a II. tř. jsou vymezeny v ZÚR koridory v šířce 200 m od osy komunikace na obě strany.

ŽELEZNIČNÍ DOPRAVA

Územím Kravařska prochází železniční **trať 317** Opava – Kravaře – Hlučín. Jde o jednokolejnou regionální trať, která **je v rámci integrovaného systému dopravy MSK označena jako trasa S 10**. Tato železniční trať byla sledována pro možné zavedení kombinovaného kolejového provozu vlakotramvajů ve stopě Ostrava – Hlučín – Kravaře – Opava. Od tohoto záměru bylo upuštěno. Pro zkrácení docházkové vzdálenosti ve střední části zastavby Kravař byla v novém ÚP navržena železniční zastávka v prostoru ulice Cihelní.

Trať 318 Kravaře – Chuchelná – jednokolejná regionální trať, která je v integrovaném systému dopravy MSK označena jako **trasa S 11**. Pro zlepšení dopravních vazeb mezi Opavou a polským městem Racibórz bylo sledováno obnovení provozu navazujícího hraničního úseku Chuchelná – Krzanowice. Také od tohoto záměru bylo upuštěno – v rozpracovaném ÚP Chuchelná (po projednání a posouzení KÚ MSK) se s ním už nepočítá.

LETECKÁ DOPRAVA

V těsném sousedství města Kravaře je veřejné vnitrostátní letiště Zábřeh provozované Slezským Aeroklubem Zábřeh, využívané pro lety malých cestovních a sportovních letadel. *Letiště Zábřeh je v datové části ÚAP označeno jako vojenské letiště se stanovenými ochrannými pásmy staveb zajišťujícími letecký provoz i ochrannými pásmy letiště.*

CYKLISTICKÁ DOPRAVA

Na území Kravařska je vyznačena síť dálkových a místních cyklistických tras, které jsou vedeny po málo frekventovaných silnicích III. třídy a po účelových polních a lesních komunikacích. **U dálkové trasy 55 Slezská magistrála** (Těšínsko – Opavsko – Bruntálsko – Jesenicko) je navrženo vedení v úseku Kravaře – Hlučín v koridoru řeky Opavy (v území Kravař je takto zapracováno v územním plánu).

U regionální trasy Moravice 551, sledující tok řeky Moravice v úseku Kružberk – Hradec nad Moravicí – Opava, se navrhuje její prodloužení ve směru na severovýchod s využitím části tzv. Pražské cesty přes Štěpánkovice a Albertovec podél železniční trati na Chuchelnou a dále do Polska směrem na Ratiboř (tj. byla by vedena po dnešní lokální cyklotrase 6092).

V datech "aktualizace ÚAP" 2012 jsou obsaženy a ve výkrese záměrů na změny v území zakresleny cyklistické trasy označené jako *návrh a výhled*.

6.2. VODNÍ HOSPODÁŘSTVÍ

V rámci ÚAP r.2008 byl pořizovateli předán pracovní výkres "vodní hospodářství", ve kterém byly zaneseny všechny údaje, které zpracovatel shromáždil. Počítalo se s tím, že výkres bude průběžně aktualizován.

ZÁSOBOVÁNÍ PITNOU VODOU

Bolatice

V Bolaticích je vybudován obecní veřejný vodovod, na který je napojeno cca 90 % obyvatel. Zdrojem vody jsou vrty na k.ú. Bohuslavice HV 28 a HV 101 s celkovou vydatností cca 10 l/s. Dřívější zdroj BO 02 slouží jako záložní má vyhlášená OP II. st. vnitřní – cca 200 m od zdroje, OP II. st. vnější – zahrnuje celé povodí 2-02-03-014 (téměř celý katastr obce) a I. st. – 20 x 30 m kolem zdroje. Zdroj BO 05 není využíván z důvodu nekvalitní vody. Má vyhlášeno OP I. st.

Akumulace vody pro Bolatice je zajištěna v zemním vodojemu 2x1000 m³ (299,0 – 295,5), který je umístěn za spotřebištem, na k.ú. Štěpánkovice. Z vodojemu je zásobena místní část Štěpánkovice - osada Albertovec. V Borové je samostatný věžový vodojem 100 nevyužíván.

Samostatný vodní zdroj P 6 slouží pro sezónní zásobení koupaliště, vlastní studnu má též Lanex a středisko živočišné výroby. Tato studna má rovněž vyhlášena OP 1. a 2. stupně.

V jižní části k.ú. Bolatice se nachází vodojem pro Dolní Benešov 200 m³.

Vodovod vyhovuje potřebám obce, kapacita zdrojů nelimituje její rozvoj. Určité omezení vyplývá z rozsáhlého OP rezervního zdroje BO 02. Ve změně č. 4 ÚP je uvedeno, že se výhledově uvažuje o napojení Bolatic na Ostravský oblastní vodovod (OOV) přes Dolní Benešov s napojením obcí Kravaře a Štěpánkovice.

Chuchelná

V obci Chuchelná je vybudován veřejný vodovod, který je ve správě SmVaK Ostrava a.s. Na vodovod je napojeno 100 % obyvatel. Zdrojem vody jsou vrty na k.ú. Bělá s celkovou vydatností cca 7 l/s, zdroj slouží zároveň pro obec Bělou. Akumulace vody pro Chuchelnou je zajištěna v zemním vodojemu na Lysém vrchu 2x250 m³ (293,4 – 290,4). Vodovod vyhovuje potřebám obce. Starší obecní studny slouží k napájení okrasného rybníčku v centru obce. Vlastní studnu měl též podnik Formy a plasty, dnes údajně využívaná není.

Kobeřice

V Kobeřicích je vybudován obecní veřejný vodovod, na který je napojeno cca 70 % obyvatel. Zdrojem vody jsou vrty u sádrovcového dolu V3, V5, V6 s celkovou vydatností cca 27 l/s a vrt JS1 s vydatností 9 l/s. Vrty mají vyhlášena ochranná pásma (OP), vnější část OP 2. stupně zasahuje až k zástavbě obce.

Akumulace vody pro Kobeřice je zajištěna ve věžovém vodojemu 200 m³ (297,0 – 294,0). Hlavní zásobní řad DN 200 je propojen s veřejným vodovodem Štěpánkovic, propoj je však uzavřen a není využíván. Dle DÚŘ (Ing. Kalusová, 9/2008) má být na p.č. 1513/7 vybudován další věžový vodojem 500 m³ vedle stávajícího.

Vlastní vodní zdroj (jímací zářez) s kapacitou 2 l/s má Gypstrend. Tento zdroj má rovněž vyhlášeno OP 1. stupně. Další vrty tvoří hydraulickou clonu proti zatopení dolu, čerpaná voda je odváděna do vodoteče. **Podél silnice do Hněvošic jsou průzkumné vrty SmVaK, které vykazují značnou zásobu kvalitní pitné vody.** Zemědělský podnik Střední Dvůr a hřebčín

Padělky mají rovněž vlastní studny, Střední Dvůr má i vlastní vodojem. V rámci změny č. 4 ÚP bylo navrženo napojení areálu Prostřední Dvůr na obecní vodovod.

Kravaře

V Kravařích je vybudován veřejný vodovod, který je ve správě SmVaK Ostrava a.s. Na vodovod je napojeno 90 % obyvatel. Zdrojem vody je jímací území na k.ú. Velkých Hoštic s celkovou vydatností cca 50 l/s, zdroj s úpravnou vody slouží zároveň pro obec Velké Hoštice a Štěpánkovice, využívat by je mohly i Kobeřice. Akumulace vody pro Kravaře je zajištěna v zemním vodojemu na Oldřišovském kopci 2x1500 m³ (287,65 – 283,15), odkud jsou gravitačně řadem DN 300 zásobeny Kravaře a výtlačným řadem DN 200 Štěpánkovice. Vodovod vyhovuje potřebám obce, rozšiřován bude pouze pro novou zástavbu. V případě potřeby je možno vodu k úpravě vody Velké Hoštice dodávat řadem DN 300 z vodovodní sítě Opavy, čímž je skupinový vodovod Velké Hoštice-Kravaře-Štěpánkovice (-Kobeřice) možno zásobit z centrálních zdrojů Ostravského oblastního vodovodu. Vlastní zdroje vody mají zemědělská střediska, TJ SK a STS.

Rohov

V Rohově je vybudován veřejný vodovod, který je ve správě SmVaK Ostrava a.s.. Na vodovod je napojeno 100 % obyvatel. Zdrojem vody je vrt na k.ú. Strahovice s celkovou vydatností cca 7,5 l/s, zdroj slouží zároveň pro obec Strahovice a Sudice. Akumulace vody pro Rohov a Sudice je zajištěna v zemním vodojemu Rohov 2x150 m³ (272,0 – 268,7). Vodovod vyhovuje potřebám obce. Vlastní studnu má zemědělský podnik v severní části obce a podnik Ceta (dříve ZD Kravaře).

Strahovice

Ve Strahovicích je vybudován veřejný vodovod, který je ve správě SmVaK Ostrava a.s. Na vodovod je napojeno 100 % obyvatel. Zdrojem vody je vrt na k.ú. Strahovice s celkovou vydatností cca 7,5 l/s. Zdroj slouží zároveň pro obec Rohov a Sudice a má vyhlášena ochranná pásma. Podzemní voda je upravována v úpravně s kapacitou 10 l/s. Akumulace vody pro Strahovice je zajištěna v zemním vodojemu Strahovice 100 m³ (278,0 – 274,4). Vodovod vyhovuje potřebám obce.

Sudice

V Sudicích je vybudován veřejný vodovod, který je ve správě Sm VaK. Na vodovod je napojeno 100 % obyvatel. Zdrojem vody je vrt na k.ú. Strahovice s celkovou vydatností cca 7,5 l/s, zdroj slouží zároveň pro obec Strahovice a Rohov. Akumulace vody pro Sudice je zajištěna v zemním vodojemu Rohov 2x150 m³ (272,0 – 268,7). Vodovod vyhovuje potřebám obce. Vlastní věžový vodojem má zemědělský podnik CETA s.r.o. Kobeřice v severní části obce.

Štěpánkovice

Ve Štěpánkovicích je vybudován veřejný vodovod, který je ve správě obce. Na vodovod je napojeno 98 % obyvatel. Zdrojem vody je jímací území na k.ú. Velkých Hoštic s celkovou vydatností cca 50 l/s, zdroj s úpravnou vody slouží zároveň pro obec Velké Hoštice a Kravaře, využívat by je mohly i Kobeřice. Výtlačným řadem DN 200 z Kravař je zásoben věžový vodojem Štěpánkovice 200 m³ (315,26 – 309,06), kde je zajištěna akumulace vody pro Štěpánkovice. Místní části Svoboda a Bílá Bříza jsou zásobeny přímo z výtlačného řadu

z Kravař přes redukční ventil. Vodovod Štěpánkovic je propojen s vodovodem Kobeřic, propoj však není využíván a je uzavřen. Místní část Albertovec je zásobena řadem DN 150 z vodovodu a vodojemu Bolatic. Vodovod vyhovuje potřebám obce, rozšiřován bude pouze pro novou zástavbu. V případě potřeby je možno vodu k úpravně vody Velké Hoštice dodávat řadem DN 300 z vodovodní sítě Opavy, čímž je skupinový vodovod Velké Hoštice-Kravaře-Štěpánkovice (-Kobeřice) možno zásobit z centrálních zdrojů Ostravského oblastního vodovodu. Do východní části katastru Štěpánkovic zasahuje vnější část ochranného pásma 2. stupně nevyužívaného vodního zdroje Bolatic BO 02.

Třebom

V Třebomi je nově vybudován veřejný vodovod, který je ve správě obce. Zdrojem vody je vrt HV 2 s celkovou vydatností cca 2,5 l/s, pro který je vyhlášeno OP 1. stupně. Přes úpravnu vody je zásoben věžový vodojem 100 m³ (266,0 – 263,0), který zajišťuje akumulaci vody pro obec. Vodovod délky cca 4,5 km vyhovuje potřebám obce. Vlastní vodní zdroje zemědělských středisek, jejichž kvalita nebyla vyhovující, snad již nejsou využívány?

LIKVIDACE ODPADNÍCH VOD

Bolatice

V Bolaticích je vybudována soustavná jednotná obecní kanalizace zakončená od roku 2007 čistírnou odpadních vod (ČOV) s kapacitou 600 m³/den a 4000 EO. Recipientem vyčištěných vod je Opusta. V místní části Borová je částečně vybudována splašková obecní kanalizace zakončená od roku 2004 ČOV s kapacitou 65 m³/den a 500 EO. Recipientem vyčištěných vod je přítok Opusty. Vlastní ČOV Lanexu již je nefunkční, částečně demontovaná.

Likvidace odpadních vod je v Bolaticích vyřešena.

Chuchelná

V Chuchelné je vybudována soustavná jednotná obecní kanalizace zakončená od roku 1991 štěrbínovou nádrží k mechanickému předčištění odpadních vod a dvěma biologickými rybníky. Tato biologická ČOV má kapacitu 200 m³/den a 1500 EO. Recipientem předčištěných vod je Zbojnička. Vlastní ČOV pro 33 m³/den a 350 EO má od roku 2005 Rehabilitační ústav, vlastní štěrbínovou nádrž vyústěnou do obecní kanalizace má podnik Formy a plasty.

Je zpracována Studie odkanalizování obce (Viva Projekt s.r.o., Opava 5/2007), ve které je navržena výstavba nové splaškové kanalizace a mechanicko biologické ČOV (Bylo převzato do rozpracovaného ÚP).

Kobeřice

V Kobeřicích byla provedena dostavba kombinované kanalizace DN 300 až DN 800 zakončená mechanicko-biologickou ČOV situovanou severně od zástavby obce pro 1000 m³/den a cca 3700 EO. Odvádění a likvidace splaškových vod v Kobeřicích je již zajištěna.

Kravaře

V Kravařích byla dokončena výstavba splaškové kanalizace napojené na Čov s kapacitou 1125 m³/d a 7500 EO.

Rohov

V Rohově není v současné době zajištěno důsledné odkanalizování. Jsou zde pouze stoky obecní dešťové kanalizace DN 300 až DN 1000 v délce cca 3 km, do kterých jsou zaústěny i přepady ze žumpo-septikových systémů. Na kanalizaci je napojeno zhruba 90 % zástavby, stoky jsou bez dalšího čištění vyústěny do Strahovického potoka.

Dle ÚP je navrženo využívat domovní septiky k mechanickému předčištění splaškových odpadních vod a stávající kanalizaci zakončit ve dvou biologických rybnících pod obcí s plochou 2700 a 5500 m².

Strahovice

Ve Strahovicích není v současné době zajištěno důsledné odkanalizování. Jsou zde pouze stoky obecní dešťové kanalizace v délce cca 3 km, do kterých jsou zaústěny i přepady ze žumpo-septikových systémů. Kanalizace technicky nevyhovuje pro odvádění splaškových vod, stoky jsou bez dalšího čištění vyústěny do Strahovického potoka. Vlastní malou ČOV má základní škola a firma OHLUX, s.r.o. (7 EO).

Dle ÚP je navržena výstavba oddílné kanalizace (rekonstrukce stávajících dešťových stok na DN 300 až DN 600 a výstavba nových stok kanalizace splaškové DN 300) a výstavba ČOV pro cca 160 m³/den a 1000 EO v severní části obce.

Sudice

V Sudicích je vybudována obecní kanalizace zakončená čistírnou odpadních vod (ČOV) s kapacitou 130 m³/den a 640 EO. Recipientem vyčištěných vod je Bílá voda. Likvidace odpadních vod je v Sudicích vyřešena.

Štěpánkovice

Ve Štěpánkovicích bylo odkanalizování a čištění odpadních vod vyřešeno takto: stoky obecní dešťové kanalizace DN 300 až DN 1200 v délce cca 10,5 km, vlastní ČOV má (2 x BC 100) od října 2008 Hřebčín Albertovec.

Byly rekonstruovány na jednotnou kanalizaci DN 400 až DN 600, doplněny splaškovými stokami DN 300 zakončené odlehčovací komorou a mechanicko-biologickou ČOV pro cca 500 m³/den situovanou jižně od zástavby obce. V rámci změny č. 2 ÚP z roku 2005 byla navržena společná lokální ČOV pro místní části Svoboda a Bílá Bříza.

Třebom

V Třebomi není v současné době zajištěno důsledné odkanalizování. Jsou zde pouze stoky obecní dešťové kanalizace DN 300 až DN 400, do kterých jsou zaústěny i přepady ze žumpo-septikových systémů. Stoky jsou dle PRVK v havarijním stavu a bez dalšího čištění jsou vyústěny do Pštiny.

Dle ÚP je navrženo vybudovat nové stoky jednotné kanalizace DN 300 v délce 2,3 km se 4 odlehčovacími komorami. Stoky mají být zakončeny šterbinovými nádržemi pro mechanické předčištění odpadních vod a dvoustupňovými dočišťovacími biologickými rybníky na obou březích Pštiny.

VODNÍ HOSPODÁŘSTVÍ – ZÁVĚR

SO ORP Kravaře má vesměs **vyhovujícím způsobem vyřešeno zásobování vodou**. Celá oblast je zásobena vodou podzemní z vrtů či studní. Některé obce (Kobeřice, Třebom) mají

vodovody lokální zásobené z vlastních zdrojů, ostatní jsou napojené na vodovody skupinové: SV Bělá – Chuchelná, SV Bolatice – Bohuslavice, SV Velké Hoštice – Kravaře – Štěpánkovice (-Kobeřice), SV Strahovice – Rohov – Sudice. Skupinový vodovod Velké Hoštice – Kravaře – Štěpánkovice je propojen s vodovodní sítí Opavy a je ho tak možno zásobit z centrálních zdrojů Ostravského oblastního vodovodu (z vodárenské nádrže Kružberk či Opavských zdrojů podzemní vody), propojen je i na vodovod Kobeřice. **V oblasti Kobeřic je řada průzkumných vrtů, které vykazují významné zásoby kvalitní pitné vody (100 l/s), které by bylo možno využít v budoucnu.**

V území ORP Kravaře byla **likvidace odpadních vod** zajišťována pro každou obec samostatně. Kromě Rohova, Strahovic a Třebomi a částečně Chuchelné (zatím místo ČOV soustava rybníků) je odvádění a čištění odpadních vod v ORP Kravaře vyřešeno (tj. pro celkem 85 - 90 % počtu obyvatel ORP). Zbývajících 10 - 15 % obyvatel ORP důsledné odvádění a čištění odpadních vod vyřešeno nemá.

6.3. ZÁSOBOVÁNÍ ELEKTRICKOU ENERGIÍ

(označení linek a trafostanic se nemění, v datech nejsou)

Území ORP Kravaře je zásobeno linkami VN 22 kV:

Linka 261 - Rozvodna 110/22 kV Velké Hoštice - rozvodna 110/22 kV Dolní Benešov

Linka 160 - Rozvodna 110/22 kV Velké Hoštice - Bělá – (209) rozvodna 110/22 kV Dolní Benešov

Linka 260 - Rozvodna 110/22 kV Velké Hoštice - sádrovcové doly

Linka 270 - Rozvodna 110/22 kV Sigma Dolní Benešov – Chuchelná Plasty-formy

Vedení VN22kV je převážně vedeno na stožárech, pouze místně je kabelizováno :

Kravaře : kabelově jsou napojeny trafostanice 1906, 1907, 1908, 90693, 2023, 1912

Bolatice : kabelově jsou napojeny trafostanice 90669, 1800, 1799

Štěpánkovice : kabelově jsou napojeny trafostanice 1788, 1979

Místní odběratelé jsou zásobováni ze stávajících trafostanic 22/0,4 kV:

Kravaře: z linky 261 – 23 ks trafostanic : 1904, 90692, 1991, 1905, 1906, 1907, 1908, 90693, 2023, 1912, 1910, 1909, 1911, 2003, 1997, 1980, 1913, 1992, 2029, 90694, 90695, 1914

z linky 160 – 4 ks trafostanic : 90731, 1781, 1784, 90664

Kravaře - Nový Dvůr: z linky 160 – 1ks trafostanic: 90663

Štěpánkovice - Svoboda: z linky 160 – 3 ks trafostanic: 1782, 1783, 90728 (bez odběru)

Kobeřice - Sádrovcové doly: z linky 160 a 260 – 1 ks trafostanic : 90662

Kobeřice: z linky 160 – 10 ks trafostanic: 90714, 1790, 1793, 2017, 2018, 1792, 1791, 1794, 1795, 90665

Bolatice: z linky 270 – 15 ks trafostanic: 1803, 1802, 1301, 1801, 90669, 1800, 1799, 1798,

2031, 2000, 1797, 1796, 1300, 90667, 90666

Štěpánkovice: z linky 160 – 8 ks trafostanic: 90738, 1785, 1979, 1970, 1788, 1786, 1787, 1789

Chuchelná: z linky 160 – 5 ks trafostanic: 1812, 1813, 1878, 1814, 1984
z linky 160 a 270: 90735

Strahovice: z linky 160 – 7 ks trafostanic: 90670, 90671, 1804, 1763, 1995, 1805, 1994,

Rohov: z linky 160 – 4 ks trafostanic: 90673, 1806, 1807, 1764

Sudice: z linky 160 – 4 ks trafostanic: 1808, 2002, 1809, 93522

Třebom: z linky 160 – 2 ks trafostanic: 2001, 1810

Poznámka:

V datech ÚAP chybí označení linek VN a trafostanic.

Závěr:

Zásobování el. energií obcí ORP Kravaře je velmi dobré. Hlavní rozvody linek VN 22kV jsou dostatečně kapacitní pro pokrytí potřeby elektrické energie v dané oblasti. Místní trafostanice mají ještě rezervy pro pokrytí zásobování elektrickou energií případný rozvoj obcí. V případě extrémní potřeby zásobení el. energií by byl případ řešen vybudováním nových trafostanic, popřípadě přezbrojením stávajících trafostanic na vyšší výkon.

6.4. ZÁSOBOVÁNÍ PLYNEM

(Kapacity, označení a profily zařízení nejsou v datech uvedeny.)

Celé území ORP je zásobováno plynem z hlavního páteřního plynovodního vedení VTL DN500 (300) mm Opava - Kozmice - Děhylov. Z tohoto vedení jsou napojeny VTL plynem následující obce:

Název obce	DN a č. VTL přípojky	Název RS VTL/STL	Výkon RS	Číslo RS	poznámka
Kravaře	DN150mm, 652043	RS-Kravaře obec	1200m ³ /hod	651 21004	
	DN150mm, 652113	RS-Kravaře 2 město	3000m ³ /hod	651 21123	
	DN100mm, 653056	RS-Kravaře-Best	800m ³ /hod	652 11003	firemní
Bolatice	DN150mm, 652089	RS-Bolatice obec	2000m ³ /hod	651 21100	
Kravaře-Štěpánkovice	DN200mm, 652112	RS-Štěpánkovice obec	2000m ³ /hod	651 11127	
Štěpánkovice-Kobeřice	DN200mm, č. 652125	RS-Kobeřice obec	3000m ³ /hod	651 11140	
Kobeřice-Chuchelná	DN150mm, č. 652126	RS-Chuchelná obec	3000m ³ /hod	651 11145	
K-Ch-Strahovice	DN100mm, č. 652136	RS-Strahovice obec	1500m ³ /hod	651 21157	

- Kravaře:** - VTL přípojkou DN150mm, č.652043 je napojena regulační stanice plynu RS 1200m³/hod, č. 651 21004. Název RS-Kravaře obec, RS leží u ul. Bolatická
- VTL přípojkou DN150mm, č.652113 je napojena regulační stanice plynu RS 3000m³/hod, č. 651 21123. Název RS-Kravaře 2 město, RS leží u ul. Směr na Kobeřice.
 - VTL přípojkou DN100mm, č.653056 je napojena regulační stanice plynu RS 800m³/hod, č. 652 11003. Název RS-Kravaře-Best. RS je komerční, slouží pro zásobení firmy.

Bolatice: - Napojeny na páteřní VTL plynovod Opava - Kozmice - Děhylov v místě DN500 mm. VTL přípojkou DN150mm, č. 652089 je napojena regulační stanice plynu RS 2000m³/hod, č. 651 21100.
Název RS-Bolatice.

Štěpánkovice, Kobeřice, Strahovice, Chuchelná:

- Napojeny na páteřní VTL plynovod O-K-D v místě DN300mm. VTL rozvodem DN200-150-100mm jsou napájeny místní RS VTL/STL.

Kravaře - Štěpánkovice: vedení VTL DN200mm, č. 652112

Štěpánkovice: - RS 2000m³/hod, č. 651 11127

Štěpánkovice - Kobeřice: vedení VTL DN200mm, č. 652125

Kobeřice: - RS 3000m³/hod, č. 651 11140

Kobeřice - Chuchelná: vedení VTL DN150mm, č. 652126

Chuchelná: - RS 3000m³/hod, č. 651 11145

Kobeřice-Chuchelná-Strahovice: vedení VTL DN100mm, č. 652136

Strahovice: - RS 1500m³/hod, č. 651 21157

Ze Strahovic jsou následně zásobeny STL plynovodním rozvodem obce **Rohov a Sudice**. Ze Strahovic do Rohova vede STL plynovod DN 150 mm, z Rohova do Sudic vede plynovod STL DN 110 mm.

Výhledově by bylo možno plynofikovat obec **Třebom**. Do obce by byl přiveden STL plynovod ze Sudic.

Závěr:

Zásobování plynem obcí SO ORP Kravaře je velmi dobré. Hlavní páteřní rozvody VTL plynovodů jsou dostatečně kapacitní pro pokrytí potřeby plynu v dané oblasti. Místní regulační stanice plynu VTL/STL mají ještě rezervy pro pokrytí zásobování STL plynem rozvoje obcí. V případě extrémní potřeby zásobení plynem by byl případ řešen vybudováním samostatné RS VTL/STL.

V ZÚR MSK je uvedena veřejně prospěšná stavba P14 – rekonstrukce a dostavba VTL plynovodu.

Poznámka:

V datech ÚAP chybí údaje o kapacitách RS, jejich popis, označení tras VTL plynovodů.

07. SOCIODEMOGRAFICKÉ PODMÍNKY

7.1. ÚVOD

Základním cílem sběru dat, popisu a rozboru sociodemografických podmínek území (dále i bydlení, částečně i podmínek rekreace) je poznání a popis široce pojímaných podmínek soudržnosti obyvatel území.

Praktickým cílem je zejména poznání územních podmínek a **vytvoření podkladů pro stanovení bilanční prognózy vývoje počtu obyvatel a bydlení v územních plánech obcí SO ORP Kravaře**. Tato bilance by měla být jedním z východisek pro stanovení celkové územněplánovací koncepce rozvoje jednotlivých obcí. V optimálním případě vycházející z koncepcí rozvoje obce, oborových podkladů (např. komunitní plány) a dalších relevantních zdrojů. V praxi však koncepce rozvoje obcí, pokud je zpracována, obvykle neřeší problematiku možností, potřeb a přiměřenosti bytové výstavby v území (přiměřeného návrhu nových ploch pro výstavbu). Proto je tato problematika podrobněji popisována a analyzována až na úroveň střednědobých (orientačních) výhledů vývoje jednotlivých obcí SO ORP Kravaře.

Ve vazbě na tuto bilanční prognózu by měla být v územním plánu upřesněna potřeba bytové výstavby (včetně její redukce s ohledem na očekávanou koupěschopnou poptávku po bydlení v obci). Z prognózy je zároveň nutno vycházet při stanovení rozsahu návrhu nových ploch pro zástavbu, dimenzování technické infrastruktury a sociální vybavenosti, hodnocení zátěže rekreačních území apod.

Bilance vývoje obyvatel a bydlení v územním plánu by neměla být nereálným „plánem-přáním“ dalšího vývoje, ale nejpravděpodobnější variantou dalšího vývoje, zohledňující všechny rozvojové impulsy a omezení vývoje obcí.

V úvodu je nutno zdůraznit **vzájemné vazby systému obyvatelstvo-zaměstnanost a bydlení**, které vytvářejí základní charakteristiky sídelní struktury území. *Za nejvýznamnější faktor ovlivňující vývoj počtu obyvatel obce (přímo její prosperitu) je obvykle považována nabídka pracovních příležitostí v obci a širším regionu pohybu za prací. Z ostatních faktorů je to především vybavenost sídel, dopravní poloha, obytné prostředí včetně životního prostředí, rekreační zázemí, vznik. tzv. dobré adresy.* Jednotlivé faktory se přitom mohou regionálně, ale i z časového hlediska vyvíjet. např. kvalita rekreačního a životního prostředí je stále výrazněji vnímána. Tyto přírodní i antropogenní podmínky území se promítají do atraktivitu bydlení, kterou velmi dobře vyjadřuje úroveň cen - prodejnost nemovitostí pro bydlení v sídle, či dané lokalitě (viz. kapitola bydlení).

Prezentované datové podklady vycházejí ze standardních tabulek pro ÚAP publikovaných Českým statistickým úřadem (příloha xls), jsou však doplněny s ohledem na potřebnou podrobnost poznání jevů a procesů v území a to především dlouhodobějšími časovými řadami a územně širším srovnáním nezbytným pro hodnocení a klasifikaci jevů. Nově vzniklé rozšířené a tématicky uspořádané tabulky jsou přiloženy v textu.

7.2. DLOUHODOBÝ VÝVOJ POČTU OBYVATEL

Aktualizace kapitoly je provedena s ohledem na dostupnost dat ze sčítání a metodické změny, které definitivní výsledky sčítání přinesly.

Trvalé bydlení obyvatel – jeho evidence v ČR dlouhodobě ztrácelo svou vypovídací schopnost (což je dále podrobněji popsáno). Poslední sčítání 2011 zahájilo přechod od evidence trvalého k obvyklému bydlení (jedním z hlavních impulsů zde byly požadavky Eurostatu). Charakteristiky obyvatel podle trvalého bydliště a povolení přechodného pobytu byly podkladem

pro předběžné výsledky sčítání, podle obvyklého bydliště pak pro definitivní výsledky sčítání. Tento údaj má deklarativní charakter, pro jeho odvození byla určující deklarace na sčítacím formuláři týkající se faktického bydliště osoby (bez ohledu na formální místo trvalého pobytu, resp. povoleného přechodného pobytu); vyhodnocovány byly i další informace o faktickém bydlišti před rokem, údaje o místě trvalého pobytu, resp. povoleného přechodného pobytu, a místě sečení. Tyto údaje tedy z hlediska své vypovídací schopnosti mnohem lépe odpovídají požadavku na postižení skutečného počtu obyvatel v území. U některých, zejména rekreačních obcí je pak potřeba vnímat, že počet přítomných obyvatel výrazně kolísá v čase (například podle průběhu rekreační sezóny). Takové obce se však v řešeném území SO ORP Kravaře nenacházejí. Výjimku představuje obec Chuchelná s lokalizací rehabilitačního zařízení, jehož kapacita se promítá do počtu obyvatel.

Dlouhodobý vývoj počtu obyvatel SO ORP Kravaře (jeho obcí) ovlivňují především následující faktory:

- Geografická poloha u hranic s Polskem (zejména obcí Třebom, Sudice, Rohov).
- Specifický historický vývoj širšího regionu.
- Vazby na silně urbanizovanou Ostravskou aglomeraci a město Opavu, částečně i Ratiboř (Polsko).
- Stabilita osídlení - plynulý vývoj počtu obyvatel. Po II. světové válce nedošlo v regionu k zásadním změnám osídlení (výjimku představují obce Třebom a Sudice).
- Rozvojové impulsy spojené např. s větším „otevřením“ státní hranice s Polskem.
- Tradice rodinného, komunitního života, promítající se dále i do oblasti bydlení, výrazná soudržnost obyvatel obcí.

Tab. 1. Vývoj počtu bydlících obyvatel obcí SO ORP Kravaře v posledních letech

	SLDB							SLDB
	2001	1.1.2004	1.1.2007	1.1.2008	1.1.2009	1.1.2010	1.1.2011	2011
ČR	10230060	10211455	10287189	10381130	10467542	10506813	10532770	10436560
SO ORP	20768	20986	21035	21146	21276	21320	21368	20919
Bolatice	4134	4186	4260	4272	4351	4372	4 384	4341
Chuchelná	1324	1315	1302	1313	1299	1303	1 284	1341
Kobeřice	3210	3228	3206	3224	3238	3274	3 286	3222
Kravaře	6693	6787	6785	6821	6831	6821	6 801	6570
Rohov	609	614	631	631	638	629	626	618
Strahovice	892	895	900	901	909	916	924	920
Sudice	661	652	651	669	674	670	677	641
Štěpánkovice	3042	3096	3089	3099	3114	3111	3 159	3060
Třebom	203	213	211	216	222	224	227	206

zdroj: ČSÚ, aktualizace 2012

Z předcházející tabulky je patrné, že na začátku roku 2011 bylo v ČR cca 10 533 tis. obyvatel, definitivní výsledky sčítání uvádějí počet výrazně nižší – 10 437 tis. Rozdíl mezi těmito výsledky je zásadním způsobem ovlivněn novou metodikou sčítání – vycházející z obvyklého bydliště. Tyto metodické změny obecně vedou ke skutečnosti, že na území obcí je většinou vykazováno méně obyvatel a více obydlených bytů, což lépe odpovídá realitě.

Nelze zapomínat, že i evidence obyvatel ČSÚ a evidence obcí vykazují dlouhodobě mírné

rozdíly, které jsou předmětem značných sporů (s ohledem na skutečnost, že počet obyvatel obce je nejvýznamnějším parametrem rozpočtového určení daní, tj. zásadně ovlivňuje daňové příjmy obcí). Diference údajů v rozsahu 1-3% u obou evidencí je běžná a vyplývá především z metodických rozdílů obou druhů evidence obyvatel. Dlouhodobě je cílem ČSÚ odstranění těchto diferencí, toto se daří pouze velmi omezeně. Data o obyvatelstvu i přes tato omezení jsou, však většinou nadprůměrně kvalitní ve srovnání s jinými typy a zdroji dat, evidencí – zejména například bytů a objektů druhého bydlení.

V případě evidence obyvatel obcí je nutno v současnosti vnímat skutečnost, že počet obyvatel, kteří nemají trvalé bydliště v bytech, již dosahuje několik procent z celkového počtu obyvatel obcí, zejména pak větších měst. V minulosti byl obvykle menší než 1%. Tito lidé mají trvalé bydliště obvykle hlášeno na adrese radnice a zkreslují tak pohled na rozmístění obyvatel v území. Místem trvalého pobytu přitom může být adresa objektu určeného k bydlení, ubytování nebo individuální rekreaci, který je označen číslem popisným nebo evidenčním, popřípadě orientačním.

Důvody hlášení se k trvalému pobytu na městském (obecním) úřadě je možné odhadovat na:

- bydlení v pronájmu bez nájemní smlouvy (majitelé bytů mají obavy z důsledků formalizace trvalého bydliště – horších podmínek ukončení nájemního vztahu, pronájem na černo je výhodnější i z hlediska daňového)
- trvalé bydlení neposkytují často ani ubytovny či jiná ubytovací zařízení
- občané, pro které je to výhodné z hlediska sociálních dávek (otcové formálně svobodných matek, ale i např. studenti)
- vyhýbání se exekuci
- bezdomovci - tvoří obvykle menšinu do 10%
- lidé v zahraničí – tvoří výraznou menšinu do 10%, jedná se však obvykle o mladé lidi
- obyvatelé bydlící v odsud nezkolaudovaných bytech (nedokončených rodinných domech) a jiných prostorách – malá menšina do 10%

Vývoj počtu obyvatel v posledních 20 letech ve SO ORP je mírně odlišný ve srovnání s ČR. Počet obyvatel ve městech ČR obvykle klesal, město Kravaře však vykazovalo mírný růst. Příznivý vývoj vykazovaly prakticky všechny obce ve SO ORP Kravaře - 2001-2011 všechny mírně rostly, jedině v Chuchelné je zaznamenán mírný pokles.

Na příznivějším růstu počtu obyvatel se projevovaly především demografické a sociálně ekonomické podmínky celého regionu. Nadprůměrná porodnost byla dlouhodobě zdrojem značných přírůstků obyvatel přirozenou měnou. Změny přišly postupně až v 70. letech minulého století, horší byla situace v malých obcích, v dopravně odlehlých územích regionu, z nichž zejména mladí obyvatelé začali odcházet do blízkých měst (na nová panelová sídliště). Ani tento vývoj však nezpůsobil úbytek počtu obyvatel v SO ORP jako celku. Příznivě je tak možno hodnotit i vývoj v období 1991-2001, kdy počet obyvatel v celé ČR poklesl, v SO ORP Kravaře rostl a s výjimkou Bolatic a Třebomi ve všech obcích.

V následující tabulce jsou uvedeny základní údaje o dlouhodobém vývoji počtu obyvatel obcí SO ORP, který se promítnul do vývoje celé sídelní struktury území. Dlouhodobý vývoj počtu obyvatel obcí a měst regionu byl v minulosti (období do I. i II. světové války) výrazně příznivější a rovnoměrnější než v celé ČR. Ani důsledky II. světové války neznamenaly výraznější pokles počtu obyvatel, změnu populace. *Výjimku představují obce Třebom a Sudice, jejichž počet obyvatel však klesal už před první světovou válkou. Nevýhodná poloha (obě obce byly obklopeny státní hranicí s Polskem) se tak dlouhodobě projevovala na vývoji těchto dvou obcí pravděpodobně významněji než jiné faktory.*

Tab. 2. Dlouhodobý vývoj počtu bydlících obyvatel obcí SO ORP Kravaře

Územní jednotka název obce	Počet bydlících obyvatel						
	Sčítání						
	1869	1910	1930	1950	1991	2001	2011
a	b	c	d	e	g	h	h
ČR	7565463	10076727	10674240	8896086	10302215	10230060	10436560
SO ORP	13036	15188	16588	14724	20400	20768	20919
Bolatice	1741	2140	2487	2495	4177	4134	4341
Chuchelná	504	623	872	915	1313	1324	1341
Kobeřice	1633	1859	2050	1899	3125	3210	3222
Kravaře	4527	5475	6018	5354	6560	6693	6570
Rohov	659	702	607	538	592	609	618
Strahovice	511	615	693	668	871	892	920
Sudice	1206	1142	982	588	596	661	641
Štěpánkovice	1237	1730	2127	1900	2953	3042	3060
Třebom	1018	902	752	367	213	203	206

zdroj: ČSÚ, sčítání lidu, 2012 aktualizováno

V další tabulce 3 jsou obsaženy vlastní údaje o změnách počtu obyvatel. Vývoj počtu obyvatel po r. 1991 (do r. 2001) byl příznivější než v ČR (růst SO ORP o 368 obyvatel, tj. růst o 1,8%, v ČR průměrný pokles o 0,7%). Příčinou byla zejména setrvačnost některých demografických procesů a malá intenzita pohybů obyvatel, zejména pohybu za prací s ohledem na zablokovaný trh bydlení v tomto období. Vývoj v jednotlivých obcích SO ORP byl mírně diferencovaný. Nepatrný pokles počtu obyvatel v tomto období vykazovaly pouze obce Třebom a Bolatice.

V SO ORP Kravaře existuje v současnosti tendence mírnému růstu počtu obyvatel. V období 2001-2010 (začátek roku) „vzrostl“ počet obyvatel o 552 osob, přičemž samotné město Kravaře vykazovalo růst o 128 obyvatel, Bolatice dokonce o 238 obyvatel. Vývoj počtu obyvatel v celém SO ORP je relativně rovnoměrný. Nepatrný pokles po r. 2001 vykazovala pouze obec Chuchelná. Relativní růst 2001-2010 je stejný jako průměr ČR, v posledních dvou letech se však pod tento průměr propadá, existují náznaky stagnace, mírněh poklesu počtu obyvatel ve více obcích.

Tab. 3. Změny počtu bydlících obyvatel v obcích SO ORP Kravaře

Územní jednotka název obce	Změna počtu bydlících obyvatel							
	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
	1991- 2001	1991- 2001	1991- 2010	1991- 2010	2001- 2010	2001- 2010	2009- 2010	2009- 2010
a	b	c	d	e	f	g	h	i
ČR	-72 155	99,3%	204598	102,0%	276753	102,7%	39271	100,4%
SO ORP	368	101,8%	920	104,5%	552	102,7%	44	100,2%
Bolatice	-43	99,0%	195	104,7%	238	105,8%	21	100,5%
Chuchelná	11	100,8%	-10	99,2%	-21	98,4%	4	100,3%
Kobeřice	85	102,7%	149	104,8%	64	102,0%	36	101,1%
Kravaře	133	102,0%	261	104,0%	128	101,9%	-10	99,9%
Rohov	17	102,9%	37	106,3%	20	103,3%	-9	98,6%
Strahovice	21	102,4%	45	105,2%	24	102,7%	7	100,8%
Sudice	65	110,9%	74	112,4%	9	101,4%	-4	99,4%
Štěpánkovice	89	103,0%	158	105,4%	69	102,3%	-3	99,9%
Třebom	-10	95,3%	11	105,2%	21	110,3%	2	100,9%

zdroj: ČSÚ, sčítání lidu, vlastní výpočty, aktualizace 2010

7.3. VĚKOVÁ STRUKTURA OBYVATEL

Na další vývoj počtu obyvatel, ale i výrazné dopady v oblasti komunitního plánování (sociálně zdravotního systému a školství), má velký vliv stav a vývoj věkové struktury obyvatel. Podrobné údaje o věkové struktuře obyvatel jsou k dispozici ze sčítání obyvatel a průběžné evidence ze začátku roku 2009 (viz. následující tabulka).

Z tabulky 7.4 je patrné že **hodnocení celého SO ORP Kravaře** (zejména ve srovnání s průměry ČR) **z hlediska věkové struktury vyznívá příznivě**. Tento stav je důsledkem tradičně příznivějších demografických předpokladů území a příznivého vývoje v minulosti, mírného růstu počtu obyvatel.

Rozmístění obyvatel v SO ORP z hlediska věkové struktury je nerovnoměrné. Obce Chuchelná, Kravaře a Třebom vykazují výrazně nejhorší věkovou strukturu v rámci celého SO ORP, s odstupem následují další obce. Nejpříznivější věkovou strukturu vykazují Strahovice. Deformace ve věkové struktuře menších územních jednotek než obce jsou „odhalitelné“ v údajích o věkové struktuře obyvatel základních sídelních jednotek a částí obcí ze sčítání v r. 2001, novější informace v této podobě však nejsou dostupné. Vnímat je nutno i lokalizaci zřízení sociální péče, promítající se do věkové struktury obyvatel obcí (domovy důchodců apod. - Kravaře).

Podobně jako i u většiny jiných regionů, obcí **je možno předpokládat dlouhodobý absolutní pokles počtu dětí**, promítající se do poklesu počtu dětí ve školním věku a i potřeb kapacit škol (ne mateřských škol). Tento pokles bude pokračovat i při mírném růstu počtu obyvatel obcí ještě několik let. Mírné zvýšení porodnosti v posledních letech situaci zásadně nezlepší. Opačným vývojem prochází skupina obyvatel v poproduktivním věku. V dlouhodobém výhledu **podíl obyvatel nad 65 let dále poroste**, což se projeví především v nárocích na sociálně zdravotní služby (v oblasti komunitního plánování, potřeby lokalizace specifických forem bydlení pro seniory). V současnosti pro tuto oblast neexistují obecné ukazatele potřeby kapacit. Potřeby nových zařízení vyplývají především z konkrétní situace obcí, mikroregionů působnosti jednotlivých typů zařízení. *Pokud vycházíme z předpokladu zachování vysoké míry*

sociální soudržnosti rodin v tomto regionu a i orientace komunitních služeb na efektivnější formy činnosti, pak potřeba nových kapacit – výstavby nových zařízení bude malá.

Tab. 4 Věková struktura bydlících obyvatel obcí spádového obvodu ORP Kravaře

Územní jednotka název obce	Dětská složka populace (0-14 let)				Obyvatelé ve věku 65+ let			index stáří 2009
	%	%	%	% změna	%	%	% změna	
	1991	2001	2009*	2001-2009	2001	2009*	2001-2009	podíl g/d
a	b	c	d	e	f	g	h	i
ČR	21,0%	16,2%	14,1%	-2,1%	13,8%	15,2%	1,4%	1,075
SO ORP	24,4%	18,0%	15,1%	-2,9%	11,9%	13,7%	1,8%	0,907
Bolatice	24,6%	16,2%	15,3%	-0,9%	11,4%	13,1%	1,7%	0,856
Chuchelná	26,4%	18,0%	13,3%	-4,7%	12,1%	14,0%	1,9%	1,053
Kobeřice	25,2%	19,3%	15,9%	-3,4%	11,6%	12,8%	1,2%	0,805
Kravaře	23,2%	17,6%	14,4%	-3,2%	12,7%	14,9%	2,2%	1,035
Rohov	23,0%	19,0%	16,7%	-2,3%	11,5%	13,4%	1,9%	0,802
Strahovice	24,8%	19,8%	18,6%	-1,2%	12,0%	12,1%	0,1%	0,651
Sudice	24,3%	18,3%	14,9%	-3,4%	11,6%	13,1%	1,5%	0,879
Štěpánkovice	25,5%	19,2%	15,1%	-4,1%	11,5%	13,1%	1,6%	0,868
Třebom	19,2%	21,2%	16,5%	-4,7%	12,8%	15,6%	2,8%	0,945

zdroj: ČSÚ, sčítání lidu, vlastní výpočty, aktualizace 2010, *31.12.2009

Z hlediska **věkové struktury obyvatel** se v SO ORP Kravaře projevují i určitá specifika v národnostní a vzdělanostní struktuře obyvatel. (*Komentář ke vzdělanostní struktuře je zařazen v kapitole Hospodářské podmínky*). U národnostní struktury se v řešeném území projevuje dopad historického vývoje i migračních pohybů po druhé světové válce i později. **Specifikem je koncentrace obyvatel německé, slezské a slovenské národnosti ve vybraných obcích.** Obyvatel slezské národnosti je nejvíce vykazováno v Kobeřicích (10%), Strahovicích (8%) a Štěpánkovicích (6%), německé národnosti nejvíce v Kravařích (8%), Třebomi (7%), Bolaticích (4%). Obyvatelstvo slovenské národnosti je obvykle rozloženo rovnoměrněji, nejvyšší zastoupení vykazuje Třebom (7%) a dále Rohov (5). Ve všech obcích naprosto jednoznačně převažuje obyvatelstvo české národnosti. V některých případech je nutno posuzovat údaje o národnosti z r.2001 velmi obezřetně s ohledem na jejich deklarativnost - v celém okrese Opava je např. deklarováno pouze 211 obyvatel romské národnosti.

Pro SO ORP Kravaře je charakteristická dlouhodobá stabilita osídlení, upevnění pocitu sounáležitosti obyvatel s obcemi a širším regionem „Prajské“, promítající se do mnoha oblastí soukromého a zejména společenského života obcí, fungování místních komunit.

7.4. PŘEDPOKLADY VÝVOJE POČTU OBYVATEL

Odhad vývoje počtu obyvatel obcí SO ORP Kravaře je uveden v následující tabulce (očekávaný maximální a minimální počet obyvatel v jednotlivých obcích včetně počtu trvale obydlených bytů a druhého bydlení). **V územním plánu obcí by měl být dále upřesněn a provázán s bilancí bytové výstavby** (stanovení potřeby bytové výstavby, včetně její redukce s ohledem na očekávanou koupěschopnou poptávku po bydlení v obci a i vlastní, zejména plošné předpoklady řešeného území).

Tab. 5. Orientační bilance obyvatelstvo-bydlení - spádový obvod ORP Kravaře

Územní jednotka název obce	bydlících obyvatel			trvale obydl. byty			druhé bydlení- jednotek	
	stav	max.	min.	stav	max.	min.	stav	výhled
	2007	2020	2020	2007	2020	2020	2007	2020
a	b	c	d	e	f	g	h	i
ČR	10287189	10500000	10350000	3921794	4292000	4247000	806900	883400
SO ORP	21035	21600	21080	6947	7625	7469	700	900
Bolatice	4272	4400	4300	1463	1616	1586	114	143
Chuchelná	1313	1350	1300	441	487	471	27	36
Kobeřice	3224	3250	3210	1015	1102	1090	96	116
Kravaře	6821	6950	6850	2261	2476	2446	244	288
Rohov	631	650	610	203	225	213	28	32
Strahovice	901	930	890	276	306	294	31	36
Sudice	669	690	660	219	242	233	23	27
Štěpánkovice	3099	3150	3060	994	1087	1060	131	150
Třebom	216	230	200	75	85	76	27	28

zdroj: ČSÚ, vlastní výpočty, neaktualizováno

7.5. ZÁVĚR

V následujících letech je reálné očekávat mírný růst počtu obyvatel ve SO ORP Kravaře jako celku, s tendencí zpomalení tempa růstu, vyplývající především z obecného zhoršování demografických podmínek v ČR.

Vývoj v jednotlivých obcích bude navazovat na dosavadní tendence. Podrobnější tabulky o obyvatelstvu za obce byly připojeny ke SWOTT analýzám za jednotlivé obce. Tlak na pokles počtu obyvatel se může projevit v „okrajových“ obcích, ale i samotných Kravařích. Tyto poklesy počtu obyvatel budou většinou mírné. Řada impulsů může vývoj v jednotlivých obcích zlepšit či zhoršit (příprava ploch pro novou bytovou výstavbu, vývoj dopravního napojení, zájem investorů, případně zájem o hromadné bydlení apod.).

S ohledem na metodické změny v evidenci obyvatel i dostupnost podrobnějších výsledků sčítání je doporučeno provést aktualizaci bilančních prognóz vývoje počtu obyvatel a v návaznosti i bytů v další aktualizaci ÚAP.

0.8. BYDLENÍ

8.1. SÍDELNÍ STRUKTURA

SO ORP Kravaře tvoří severní část okresu Opava (cca 101 km², 21,4 tis. trvale bydlících obyvatel), s nadprůměrnou hustotou osídlení 212 obyvatel/km² (průměr ČR 134 obyvatel/km²). SO ORP má poměrně malou rozlohu - cca 1/4 průměrné velikosti spádového obvodu ORP v ČR a podprůměrný počet obcí (9). Vlastní sídelní struktura (9 katastrů, 14 částí obcí) svědčí o značné koncentraci osídlení, prakticky bez rozptýlené „slezské“ zástavy.

Pro sídelní strukturu celého správního obvodu ORP Kravaře je do značné míry charakteristická determinace přírodními podmínkami (geomorfologickými, klimatickými) a zejména historickým vývojem - historicky brzký vznik osídlení v úrodných nížinných polohách, pozdní a komplikovaný vznik státních hranic po r. 1918, částečně i důsledky druhé světové války.

Sídelní struktura je výrazně ovlivněna blízkostí státní hranice s Polskem. Prostupnost této hranice byla zvýšena až v posledních letech. Severním výběžkem SO ORP Kravaře prochází přirozená osa spojení Opava-Ratiboř. Státní hranice jako dělicí prvek přirozeného regionu, součástí Horního Slezska, vznikla „poměrně pozdě“ v důsledku Slezských válek v 18. Století. Dodnes vykazují regiony Opavska i Ratibořska řadu podobností např. značnou hospodářskou prosperitu, spíše podprůměrnou nezaměstnanost - ve srovnání s okolními regiony. Se zvýšením prostupností hranice je možno předpokládat obnovení přirozených komparativních výhod, které by se pozitivně projevil zejména v hospodářské prosperitě a fungování nejsevernějších obcí SO ORP Kravaře.

Tab. Základní ukazatele sídelní struktury SO ORP Kravaře a širší srovnání

SO ORP	Počet			části / obec	výměra km ²	km ² / obec	Obyvatel	Obyvatel na		
	obcí	katastrů	částí obce					Obec	část obce	km ²
Kravaře	9	9	14	1,6	101	11,2	21 368	2 374	1 526	212
Opava	41	85	89	2,2	567	13,8	101 646	2 479	1 142	179
Frýdek-Místek	37	54	52	1,4	480	13,0	110 279	2 981	2 121	230
Frýdlant nad O.	11	15	13	1,2	317	28,9	23 498	2 136	1 808	74
Ostrava	13	53	55	4,2	331	25,5	333 579	25 660	6 065	1 006
průměr ORP										
MSK kraj	13,6	27,9	28,3	2,3	246,7	19,3	56510,0	4 144	1 996	229
ČR	30,5	63,0	72,9	2,8	382,3	15,4	45246,9	1 685	699	134

Zdroj: Malý lexikon obcí 2011, ČSÚ, data pro rok 2010, vlastní výpočty, aktualizace 2012

Administrativní členění vymezuje v rámci SO ORP pouze jeden správní obvod pověřeného obecních úřadu - Kravaře. Území SO ORP je značně homogenní – poměrně „svěbytné“ jsou obce u státní hranice s Polskem. I tyto obce však vykazují výrazné vazby na Kravaře, Ostravsko a Opavu (zejména vlivem pohybu za prací).

Samotné město Kravaře je jednoznačným střediskem osídlení. Podrobné údaje o sídelní struktuře obcí SO ORP Kravaře, základní údaje o obcích a vazby jsou uvedeny v následující tabulce.

Tab. 2. Sídlní struktura obcí SO ORP Kravaře

Kód obce	Název obce	Počet částí obce	Počet katastrálních území	Katastrální výměra v ha	Počet obyvatel 1.1.2010	Hustota osídlení obyvatel/km ²	Statutární město=4 město=3 městys=2 ostatní obce=1	Obec s pověřeným obecním úřadem
a	b	c	d	e	f	g	h	i
	ČR	15047	13027	7886702	10506813	133	x	x
8109	SO ORP	14	9	10058	21320	212	x	x
512974	Bolatice	2	1	1320	4372	331	1	Kravaře
506192	Chuchelná	1	1	767	1303	170	1	Kravaře
568228	Kobeřice	1	1	1715	3274	191	1	Kravaře
568236	Kravaře	3	1	1937	6821	352	3	Kravaře
569895	Rohov	1	1	664	629	95	1	Kravaře
506702	Strahovice	1	1	507	916	181	1	Kravaře
568210	Sudice	1	1	943	670	71	1	Kravaře
507016	Štěpánkovice	3	1	1253	3111	248	1	Kravaře
547182	Třebom	1	1	951	224	24	1	Kravaře

zdroj: Malý lexikon obcí ČSÚ, aktualizace 2010

Sídlní strukturu regionu je nutno chápat v rámci širších vazeb, rozvojových a specifických oblastí a rozvojových os. Základní vymezení a **definice rozvojových oblastí, os a specifických oblastí** na úrovni jednotlivých regionů je **provedeno v Politice územního rozvoje ČR (PÚR ČR)**. V PÚR ČR z r.2006 nebylo řešené území zahrnuto do rozvojové oblasti OB 2 Ostrava.

V PÚR ČR 2008 je zahrnuta část SO ORP Kravaře (bez obcí na severu SO ORP) do rozvojové oblasti OB 2 Ostrava.

Dále byla obecně formulována kritéria a podmínky pro rozhodování o změnách v území (platná pro všechny rozvojové oblasti):

Při rozhodování a posuzování záměrů na změny území ve všech rozvojových oblastech a rozvojových osách je nutno sledovat:

a) rozvoj veřejné infrastruktury mezinárodního a republikového významu při současném zachování hodnot území,

b) rozvoj bydlení při upřednostnění rozvoje uvnitř zastavěného území a předcházení prostorově sociální segregaci,

c) nové využití nevyužívaných průmyslových, skladových, dopravních a jiných ploch,

d) řešení rekultivace ploch zanedbaných území, zejména území po bývalé těžbě nerostných surovin,

e) účelnou organizaci materiálových toků a nakládání s odpady,

f) zachování a rozvoj společenské funkce tradičních městských center,

g) využití rekreačního potenciálu krajiny.

Nově jsou navrženy (vzhledem k PÚR ČR 2006 jsou obecně formulovány) i úkoly územního plánování:

a) kraje v zásadách územního rozvoje dle potřeby upřesní vymezení rozvojových oblastí a rozvojových os v rozlišení podle území jednotlivých obcí, při respektování důvodů vymezení jednotlivých rozvojových oblastí a rozvojových os,

b) kraje a obce postupují při pořizování územně plánovací dokumentace v souladu s kritérii a podmínkami pro rozhodování o změnách v území, vytváří podmínky pro umístění aktivit mezinárodního a republikového významu a tím přispívají k zachování charakteru a k ochraně hodnot území mimo rozvojové oblasti a rozvojové osy,

c) úkoly, stanovené pro jednotlivé rozvojové oblasti a rozvojové osy, musí být převzaty do územně plánovací dokumentace krajů a obcí.

Konkrétní úkoly pro územní plánování v OB2 :

Vytvářet podmínky pro rozvoj veřejné infrastruktury, související a podmiňující změny v území vyvolané průmyslovými zónami Mošnov a Nošovice.

V Zásadách územního rozvoje Moravskoslezského kraje je do rozvojové oblasti OB2 Ostrava **zahrnuta pouze jediná obec řešeného území – vlastní město Kravaře**. V tomto dokumentu jsou formulovány specifické požadavky na využití území, kritéria a podmínky pro rozhodování o změnách v území. *Vlastní úkoly pro územní plánování* byly stanoveny následovně:

- Zpřesnit vymezení ploch a koridorů dopravní a technické infrastruktury nadmístního významu včetně územních rezerv a vymezení skladebných částí ÚSES při zohlednění územních vazeb a souvislostí s přilehlým územím sousedních krajů a Polska.
- Vymezit plochu po umístění Krajského integrovaného centra využívání komunálních odpadů.
- Vymezit plochu pro veřejné logistické centrum
- Nové rozvojové plochy vymezovat:
 - přednostně v lokalitách dříve zastavěných nebo devastovaných území (brownfields)
 - výhradně se zajištěním dopravního napojení na existující nebo plánovanou nadřazenou síť silniční, resp. železniční infrastruktury
 - mimo stanovená záplavová území (v záplavových územích pouze výjimečně a ve zvláště odůvodněných případech).
- Koordinovat opatření na ochranu území před povodněmi a vymezit pro tento účel nezbytné plochy.
- V rámci ÚP obcí vymezit v odpovídajícím rozsahu plochy veřejných prostranství a veřejné zeleně.
- Pro část této oblasti dále platí další úkoly pro územní plánování formulované pro specifickou oblast republikového významu SOB4 – Karviná.

Z předchozího textu je patrné, že území SO ORP Kravaře se dotýká pouze část stanovených úkolů pro územní plánování.

8.2. STAV A VÝVOJ BYDLENÍ

Aktualizace kapitoly je provedena s ohledem na dostupnost dat ze sčítání 2011 a metodické změny, které definitivní výsledky sčítání přinesly. Dopady metodických změn jsou popsány částečně v kapitole 7. Skutečnost, že v době zpracování aktualizace ÚAP nebyly k dispozici výsledky o celkových počtech bytů za obce vylučují možnost aktualizace úplných bilancí bydlení v území. I přes tuto skutečnost byly aktualizovány vybrané tabulky a doplněny komentářem.

Podle definitivních výsledků sčítání lidu bylo v r. 2001 v řešeném území 6756 (v r.1991-6310) trvale obydlených a 720 (v r.1991-580) neobydlených bytů. Počet trvale obydlených bytů vzhledem k roku 1991 vzrostl cca o 450 bytů tj. 7% (průměrný růst v ČR byl méně než poloviční

– 3%), počet „neobydlených“ bytů vzrostl o cca 140. Relativní růst počtu neobydlených bytů byl mnohem výraznější než u trvale obydlených bytů, podobně jak v celé ČR. Celkově **byl kvantitativní vývoj bydlení v SO ORP Kravaře v období 1991-2001 velmi příznivý** i když očekávání a prvotní hodnocení po r.1991 byla mnohem horší.

Počet trvale bydlících obyvatel SO ORP Kravaře ve stejném období stoupl o 368 osob, tj. byl nižší než čistý přírůstek trvale obydlených bytů. Tento vývoj dokumentuje stále rostoucí plošnou úroveň bydlení i v období 1991-2001, které bylo mnohdy hodnoceno opačně (i odbornou veřejností bylo mnohdy hodnoceno jako období, kdy dochází k poklesu plošné úrovně bydlení v ČR).

V rodinných domcích bylo 6223, tj. 92% trvale obydlených bytů. Z tohoto pohledu se region velmi výrazně lišil od průměru ČR a poměrů Moravskoslezského kraje. Podrobnější pohled na většinu obcí ukazuje na **naprosto dominantní formu bydlení v rodinných domech**, která má v tomto regionu specifickou tradici i formy (nadprůměrná velikost rodinných domů, zejména v minulosti dominující výstavba svépomocí).

Příznivou skutečností **je na poměry Moravskoslezského kraje vysoká, avšak a vzhledem k průměru ČR podprůměrná intenzita nové bytové výstavby v období po r. 2001**. Intenzivní bytová výstavba byla realizována zejména v Bolaticích, Kravařích, ale i Sudicích a Strahovicích. Nejnižší intenzitu bytové výstavby vykazovaly Třebom a Štěpánkovice. Obecně je homogenita nové výstavby bytů v regionu nadprůměrná, i nejdlehlší obec Třebom s nejnižší intenzitou zástavby vykazuje stagnaci trvalého bydlení - na rozdíl od mnoha velikostně podobných obcí v ČR.

Fenomén **druhého bydlení**, zahrnující i tradičně vymezené rekreační bydlení se stává stále výraznější součástí systému bydlení. V současnosti je obtížné rozlišení trvalého a druhého přechodného bydlení, staveb k bydlení a rekreaci. Druhé bydlení je po r. 1990 relativně nejrychleji rostoucím segmentem bydlení v ČR. Ve městech tvoří většinou rychle rostoucí trh neprivilegovaného nájemního bydlení, v rekreačně atraktivních obcích především rekreační bydlení.

Celkový počet jednotek druhého bydlení ve SO ORP Kravaře je možno odhadovat na cca 720 (včetně rekreačních chat, bez započtení zahradních chatek, jiných staveb apod.). Záměrně je použit termín jednotka druhého bydlení protože část z nich nesplňuje stavebně technickou definici bytu, jsou však obyvatelné a většinou napojené na inženýrské sítě. Tyto jednotky druhého bydlení nelze opomíjet v bilancích bydlení v území a to jak z hlediska potřeby zatížení sítí, tak i reálného postižení rozsahu bydlení či rekreační zátěže území.

Následující tabulka obsahuje i odhad odpadu trvale obydlených bytů – expertně stanoven na 0,3% z výchozího počtu bytů ročně. Je možno předpokládat, že vlastní demolice tvoří pouze menší část odpadu bytů. Většina odpadu vzniká v rámci rekonstrukce a modernizace bytů nebo z jiných důvodů (vynětí z bytového fondu pro nebytové a rekreační účely, slučování bytů v rodinných domech apod.). Tento snížený rozsah odpadu vychází z předpokladu lepšího hospodaření s bytovým fondem a snížení odpadu bytů pro druhé bydlení. Je nutno vzít v úvahu skutečnost, že odpad bytů v rozsahu pod 0,5% ročně znamená životnost bytů nad 200 let. V minulosti bylo v ČR běžně uvažováno s odpadem cca 1% bytů ročně tj. s průměrnou životností cca 100 let. Ve vyspělých zemích je však uvažována za běžnou životnost staveb 150-200 let, tj. odpad pod 0,5% počtu bytů ročně (je myšlena životnost staveb jako celku - zatímco jednotlivé části stavby mají životnost i kratší než 20-30 let, tj. během celkové životnosti stavby jsou několikrát vyměněny).

Srovnání předpokládaného odpadu bytů a nové bytové výstavby v období 2001-2007 ukazuje na příznivý vývoj - **růst počtu bytů v řešeném území ve všech obcích.**

Tab. 3. Trvale obydlené byty - SO ORP Kravaře

Územní jednotka název obce	Obydlené byty (rok 2011 není plně srovnatelný)							
	celkem	celkem	změna byty	v rodinných domech		dokončené byty 2001- 2011		odpad OB 2001-11
	2001	2011	1991- 2001	2001	%	Celkem	na1000ob/ rok	odhad
a	c	c	d	e	f	g	h	i
ČR	3827678	4104735	107%	1632131	40%	358067	3,18	81010
SO ORP	6756	7127	105%	6223	87%	530	2,32	159
Bolatice	1403	1496	107%	1336	89%	132	2,90	39
Chuchelná	432	456	106%	331	73%	22	1,51	-2
Kobeřice	999	1044	105%	928	89%	84	2,38	39
Kravaře	2183	2254	103%	1981	88%	178	2,42	107
Rohov	200	212	106%	196	92%	12	1,79	0
Strahovice	267	300	112%	263	88%	18	1,83	-15
Sudice	211	226	107%	174	77%	22	3,03	7
Štěpánkovice	986	1061	108%	960	90%	60	1,79	-15
Třebom	75	78	104%	54	69%	2	0,90	-1

zdroj: ČSÚ, vlastní výpočty, aktualizace 2012

Z poslední tabulky pracující s definitivními výsledky sčítání je patrné, že přináší výrazně pozitivnější obraz vývoje systému bydlení v ČR, než bylo v období let 2001-2011 obecně očekáváno. **Počet bytů v SO ORP Kravaře podprůměrně roste (o cca 5% v období 2001-2011) i přes skutečnost, že počet obyvatel tohoto území prakticky stagnoval (stoupl o méně než 1%). Pokles zalidněnosti bytů (růstu průměrné plošné úrovně bydlení) je tak stále hlavním vývojovým procesem systému bydlení a představuje základní parametr výhledových potřeb bytů i v obcích regionu.**

Přechod na metodiku sčítání obyvatel a bytů podle obvyklého bydliště představuje zásadní pozitivní inovaci v oblasti bydlení z hlediska výstupů ČSÚ, kterou je nezbytné promítnout i územně plánovací praxi – především při tvorbě územních plánů.

Celkový počet bytů v intercenzálním období 2001 až 2011 stoupl v ČR o více než 390 tis. na 4,756 mil. bytů. Dále je v ČR k dispozici více než 300 individuálních objektů rekreace. K tomuto růstu došlo při bytové výstavbě „pouze“ 330 tis. nových bytů, takže to na první pohled vypadá, že v ČR prakticky nedochází k odpadu bytů, což v praxi je nemožné (přírůstek bytů by měl být vždy výrazně nižší než počet nových bytů). Stále je poměrně významnou otázkou jak výsledky sčítání 2011 interpretovat? V ČR zřejmě vznikají byty i mimo evidenci nové bytové výstavby, která není dostatečná. Plně se tak projevuje, že dlouhodobě chybí centrální registr bytů. O to důležitější je podrobnější analýza systému bydlení na úrovni obcí (prvního i druhého bydlení, bydlení mimo byty), tedy úpři zpracování územních plánů – stanovení budoucí potřeby ploch pro bydlení.

V následující tabulce 4 je provedena i orientační bilance stavu bydlení (1)-odhad pro rok 2009) a tzv. potřeby bytů ve střednědobém období cca 15 – 20 let.

(2)-Předpokládaný odpad 0,3% z výchozího počtu bytů ročně.

(3)-Růst plošné úrovně. Rozhodujícím faktorem pro poptávku po nových bytech je obvykle **růst počtu cenзовých domácností**, tj. domácností které by teoreticky měly nárokovat samostatné bydlení. Uvažovaný přírůstek 0,6% z výchozího počtu cenзовých domácností je spíše dolním odhadem. Růst počtu cenзовých domácností je i při stagnaci či poklesu počtu obyvatel způsoben především růstem podílu domácností s 1 a 2 osobami (důchodci, rozvedené a samostatně žijící osoby). Spíše vedlejším faktorem potřeby nových bytů je tlak na pokles soužití cenзовých domácností, který je obtížně odhadnutelný, zejména v zástavbě rodinnými domy. Do roku 2010-2015 je možno uvažovat i s opačnou tendencí, soužití cenзовých domácností může růst, i když bude stoupat úroveň bydlení (celková nebo obytná plocha připadající na osobu).

(4)- V následující tabulce je uveden i % podíl kapacity rekreačního bydlení na trvalém bydlení, vyjadřující význam rekreační funkce bydlení v obci Na první pohled je patrná značná rekreační funkce (rekreační chalupy) obce Třebom a **velmi nízké ovlivnění bydlení v SO ORP Kravaře rekreací**.

Tab. 4 Potřeba bytů a druhé bydlení - SO ORP Kravaře

Územní jednotka název obce	trvale obydlené byty - aktuální stav a potřeba				druhé bydlení - jednotek			
	stav (1)	odpad (2)	růst úrovně(3)	potřeba* (c+d)	celkem	k rekreaci	(4) % k rekreaci	na km2
	2009	2010-25	2010- 2025	2010-25	odhad 2007 = odhad 2009			
a	b	c	d	e	f	g	h	i
ČR	4017330	192832	385664	578496	806913	440163	11%	10,2
SO ORP	6996	336	672	1007	721	42	1%	7,2
Bolatice	1481	71	142	213	114	2	0%	8,6
Chuchelná	440	21	42	63	27	0	0%	3,5
Kobeřice	1029	49	99	148	96	2	0%	5,6
Kravaře	2274	109	218	327	244	13	1%	12,6
Rohov	205	10	20	30	28	1	0%	4,2
Strahovice	277	13	27	40	31	1	0%	6,1
Sudice	221	11	21	32	23	3	1%	2,4
Štěpánkovice	994	48	95	143	131	8	1%	10,5
Třebom	75	4	7	11	27	12	16%	2,8

*Potřeba při stagnaci počtu obyvatel, aktualizace 2010

Celková potřeba nových bytů je dána součtem potřeby pro náhradu za odpad a pro přírůstek domácností, nezahrnuje vliv změny počtu obyvatel. Odpad bytů může být výrazně vyšší především u obcí s velkou rekreační atraktivitou - takové obce se v řešeném území nevyskytují.

Využití systému bydlení k rekreačnímu, ale i širěji pojatému druhému bydlení je v území SO ORP Kravaře výrazně nižší než průměr ČR. V Třebomi je podíl druhého bydlení k rekreaci nejvyšší (16%), nedosahuje však hodnot běžných rekreačních obcí. Značná část trvalého bydlení byla v obci transformována na druhé bydlení. Výchozí situace je dobře patrná i z tabulky 8.5. **Relativně nízký rozsah druhého bydlení je odrazem značného zájmu o bydlení – vysoké obytné atraktivity a na druhé straně malé rekreační atraktivity u naprosté většiny obcí.**

Následující tabulka 5 podává přehled o charakteristikách druhého bydlení, vývoji počtu neobydlených bytů v obcích v období 1991-2001 a využití systému bydlení druhým (rekreačním) bydlením. Podíl všech jednotek druhého bydlení vzhledem k počtu trvale obydlených bytů udává

zátěž území druhým bydlením, v předchozí tabulce je tento podíl stanoven pouze u jednotek druhého bydlení sloužících k rekreaci – tj. vyjadřuje především rekreační funkci bydlení.

Tab. 5 Druhé bydlení - SO ORP Kravaře

Územní jednotka název obce	neobydlené byty			objekty indiv.rekreace		chalupy nevyčle- něné	druhé bydl.
	celkem	k rekreaci	celkem	celkem	chalupy vyčl.		% podíl
	2001	2001	1991	1991	1991	1991	odhad 2007=2009
a	b	c	d	f	g	h	i
ČR	538615	171865	371512	268298	53833	128387	21%
SO ORP	720	41	580	1	0	0	10%
Bolatice	114	2	122	0	0	0	8%
Chuchelná	27	0	16	0	0	0	6%
Kobeřice	96	2	60	0	0	0	9%
Kravaře	243	12	177	1	0	0	11%
Rohov	28	1	35	0	0	0	14%
Strahovice	31	1	20	0	0	0	11%
Sudice	23	3	25	0	0	0	11%
Štěpánkovice	131	8	99	0	0	0	13%
Třebom	27	12	26	0	0	0	36%

zdroj: ČSÚ, sčítání 1991 a 2001, vlastní výpočty

Při posuzování systému bydlení a dále i možností nové bytové výstavby v řešeném území je nutno komplexně zvažovat celý systém územních, sociálních a ekonomických podmínek území. Průměrné celkové reprodukční náklady nového bytu 3 + 1 jsou v současnosti nad 1 500 000 Kč s mírnými odchylkami (r.2007). Tržní (obvyklá) cena starších bytů - je však na místním regionálním trhu - města Kravaře (cca 1200 000. Kč s tendencí stagnace tj. blíží se časové ceně starších bytů po odečtu cca 30-40% opotřebení od ceny nového bytu). Podobná situace je i cen u jiných nemovitostí pro bydlení. V cenách se obecně odráží poměrně značná atraktivita města Kravaře v porovnání s okolím, zejména k Ostravsku, kde ceny bydlení jsou jedny z nejnižších v ČR. Situace v jednotlivých obcích je přitom rozdílná, výrazně lepší je v příměstských obcích, v těsné blízkosti Kravař.

Významným dlouhodobým faktorem ovlivňujícím vývoj počtu obyvatel je především růst nákladů na bydlení v bytových domech. Tím dochází k dalšímu tlaku na pokles počtu obyvatel především na sídlištích. Podíl bytů v bytových domech (na sídlištích) je však v celém ORP i v jednotlivých obcích malý, proto i tyto procesy zde mají většinou okrajový význam.

Pro vývoj bydlení v jednotlivých obcích jsou významné nové ekonomické podněty (vývoj nákladů na bydlení), ale i změny životního stylu (prudce rostoucí automobilizace domácností) a změny hodnotových žebříčků (preferenze kvalitního obytného, rekreačního a životního prostředí). Nové tendence se postupně projevují i v řešeném území.

Plošné nároky na bydlení se v jednotlivých obcích SO ORP Kravaře budou výrazně lišit. Přiměřená nabídka je podmínkou:

- fungování trhu bydlení, trhu se stavebními pozemky pro bydlení
- efektivní přípravy území, zejména s ohledem na urbanistickou ekonomii řešení
- ochranu půdního fondu jako přírodního zdroje (s výrobními i ekologickými funkcemi)

Celkově je v území SO ORP možno uvažovat s potřebou cca 60-65 nových bytů ročně,

při stagnaci počtu obyvatel. Realita nové výstavby je cca 50 nových bytů ročně. V posledních letech rozsah nové bytové výstavby roste. V bilanci však nejsou zakomponovány neevidované přírůstky bytů (možné zejména v zástavbě s rodinnými domy) či možnosti dalšího snížení odpadu bytů. Mírný růst počtu obyvatel je z tohoto pohledu reálným výhledem dalšího vývoje.

Z hlediska potřeby ploch je možno očekávat, že část nových bytů (cca 1/5 bytů v rodinných domcích a cca 5-10% bytů v bytových domech) lze získat mimo zastavitelné plochy vymezené v územních plánech, tj. bez nároku na nové plochy. V řešeném území podobně jako v ostatních sídlech České republiky existují potencionální možnosti získání nových bytů intenzifikací využití stávajícího stavebního fondu (změnami staveb, změnami využití stavby) a využitím stávajících ploch v zástavbě (zástavba proluk současné zástavby apod.). Na druhé straně **převís nabídky nových ploch pro bytovou výstavbu ve výši 50-100% je žádoucí,** neboť brzdí růst cen pozemků v řešeném území nad obvyklou úroveň a přispívá k optimálnímu fungování trhu s pozemky pro bydlení v obcích.

Z hlediska urbanistické ekonomie, ale i ochrany kvalitní orné půdy, **je žádoucí přednostní využití proluk v zástavbě a částečně připravených ploch** (např. jednostranně obestavěných komunikací). V úvahu je potřeba brát skutečnost, že průměrné náklady infrastrukturní přípravy stavebních pozemků jsou 500-1000 Kč/m², tj. velmi vysoké, v mnoha obcích mnohdy vyšší než tržní ceny stavebních pozemků (v okolí Kravař 250-1000 Kč/m²). Z hlediska nákladů je nejdražší položkou řešení dopravy, často tvoří i více než 1/3 nákladů, následuje kanalizace (cca 25-30% nákladů), náklady na plynofikaci a elektrifikaci území jsou již výrazně nižší, cca 10-15% z nákladů).

V některých větších obcích Štěpánkovice, Bolatice – částečně i Kravařích – je však rezerv v zastavěném území již velmi málo.

8.3. VYBAVENOST OBCÍ

Základní vybavenost obcí výrazným způsobem ovlivňuje jejich další rozvoj i atraktivitu bydlení. Zejména **sít' základních škol** ve vesnickém území je stále velmi významným typem vybavenosti nejen z hlediska této veřejné služby, ale mnohdy i kulturního a společenského života obcí (soudržnosti obyvatel obcí). Mírné změny v této oblasti přináší zvýšená mobilita obyvatel - růst vybaveností domácností automobily a preference kvalitního specializovaného vzdělání zejména u dětí na druhém stupni základních škol. Stále více dětí je tak „dováženo“ i do vzdálenějších, vybraných škol.

V následující tabulce jsou uvedeny vybrané druhy vybavenosti včetně základních škol a je uvedeno i základní saldo pohybu do škol (ze sčítání v roce 2001), % srovnání je provedeno vzhledem k celkovému počtu dětí-obyvatel ve věkové skupině 5-19 let.

Tab. 6. Vybavenost obcí - SO ORP Kravaře

Územní jednotka název obce	Základní škola	Pohyb do škol		pošta	policie	DPS-domov důchodců	zdravotní zařízení
		saldo 2001	%				
a	b	c	d	e	f	h	i
ČR	x	x	x	x	x	x	x
SO ORP	x	x	x	x	x	x	x
Bolatice	ano	-298	-35%	ano	ne	1	ano
Chuchelná	ano	-6	-2%	ano	ne	ne	ano
Kobeřice	ano	-200	-28%	ano	ne	1	ano

Kravaře	ano	-444	-33%	ano	ano	2	ano
Rohov	ne	-106	-81%	ano	ne	ne	ano
Strahovice	první stupeň	-98	-48%	ano	ne	ne	ano
Sudice	ano	66	51%	ano	ne	ne	ne
Štěpánkovice	ano	-211	-31%	ano	ne	ne	ano
Třebom	ne	-24	-63%	ne	ne	ne	ne

zdroj: Malý lexikon obcí ČSÚ, vlastní šetření

Zásadní pokles počtu žáků s dopadem na síť základních škol probíhá dlouhodobě, i v současnosti s výhledem poklesu ještě v nejbližších několika letech. U mateřských škol se v poslední době projevily i opačné trendy. V současnosti chybí základní škola pouze ve 2 obcích SO ORP (Třebom a Rohov). Malé kladné saldo pohybu žáků do škol vykazují pouze Sudice.

Situace v komunitní oblasti – je výrazně složitější, je předmětem komunitního plánování jak na úrovni obcí, regionů tak i kraje. Potřeby kapacit v sociální, zdravotní oblasti s překryvem i do oblasti bydlení nejsou v současnosti nijak normovány, neexistují jasné cíle v této oblasti. V zdravotní oblasti se dlouhodobě hovoří o přebytku kapacit a jejich přesunu do „levnější“ oblasti sociální. Kapacity sociálních zařízení vykazují podobně jako oblast regulovaného bydlení formální nedostatek kapacit (měřeno například pořadníky na bydlení v domovech důchodců). Ten je však vyvolán především nastavením celého systému. *I v oblasti komunitního plánování však převažují záměry přesunu finančních prostředků z dotací sociální zařízení na sociálně potřebné občany s možností výběru kapacit a druhů péče.* Tyto změny mohou výrazně zasáhnout i trvale „deficitní“ oblast nabídky kapacit sociálních zařízení.

Zařízením vyššího - regionálního - významu je rehabilitační ústav Chuchelná, který je detašovaným pracovištěm rehabilitačního ústavu v Hrabyni (o kapacitě 166 lůžek). Komplex ústavu tvoří zámek s areálem parku.

Tab. 7. Vybavenost obcí - technická infrastruktura - SO ORP Kravaře

Územní jednotka název obce	vybavenost obce			obydlené byty (napojení na síť, kvalita)				
	plyn	vodovod	kanalizace	plyn	vodovod	Ú.topení	kanalizace	panel
	2010	2010	2010	2001	2001	2001	2001	2001
a	b	c	D	e	f	g	h	i
ČR				64%	99%	82%	75%	32%
SO ORP	x	x	X	87%	99%	94%	23%	3%
Bolatice	ano	ano	ano	92%	100%	97%	42%	0%
Chuchelná	ano	ano	ano	83%	100%	94%	68%	18%
Kobeřice	ano	ano	ne	91%	100%	96%	25%	1%
Kravaře	ano	ano	ano	88%	99%	93%	8%	3%
Rohov	ano	ano	ne	80%	98%	90%	22%	0%
Strahovice	ano	ano	ne	76%	99%	91%	10%	0%
Sudice	ano	ano	ano	85%	99%	87%	8%	3%
Štěpánkovice	ano	ano	ano	86%	99%	94%	14%	1%
Třebom	ne	ano	ne	4%	91%	71%	12%	0%

Zdroj: rok 2001 ČSÚ, sčítání, rok 2007 Malý lexikon obcí ČSÚ, aktualizace 2010

Údaje o napojení bytů na kanalizaci z r. 2001 jsou však zavádějící - v r.2001 šlo o kanalizace staré, jednotné a dešťové, nebylo zajištěno čištění odpadních (splaškových) vod.

Bytový fond ve SO ORP Kravaře k roku 2012 vykazuje nadprůměrnou úroveň technické vybavenosti – napojením bytů na ústřední nebo etážové topení a napojení na plyn. Napojení na vodovod se neliší výrazněji od průměru ČR. Také napojení bytů na kanalizaci se výrazně zlepšilo. Kravaře i Kobeřice realizovaly splaškovou kanalizaci a čistírny odpadních vod. Dnes už téměř 85 - 90% obyvatel SO ORP Kravaře žije v obcích, které mají problém s odváděním a čištěním odpadních vod vyřešen.

Velmi malý je podíl bytů z panelů.

0.9 REKREACE

Aktualizace kapitoly je provedena s ohledem na dostupnost dat ze sčítání 2011 a metodické změny, které definitivní výsledky sčítání přinesly. Kapitulu je doporučeno aktualizovat v návaznosti na publikaci nových údajů o tzv. neobydlených bytech na úrovni obcí, eventuálně i individuálních rekreačních objektech (pokud budou do definitivních výsledků zařazeny).

Rekreace a cestovní ruch významně ovlivňují jak vlastní rozvoj systému osídlení tak antropogenní transformaci krajiny. V systému osídlení vytvářejí podněty především pro lokalizaci druhého bydlení, ubytovacích a obslužných kapacit.

Význam rekreace v území ČR v posledních desetiletích stále roste. Rozvoj rekreace je mnohdy spojován i se zásadním hospodářským rozvojem území, jeho prosperitou. Na druhé straně v mnoha případech i s negativními dopady na přírodní podmínky a životní prostředí. Současně je nutné vnímat i omezenou stabilitu tohoto rychle rostoucího odvětví, zejména v období zhoršené hospodářské prosperity. Rozvoj rekreace na svém území podporuje většina obcí ČR. Je otázkou nakolik v těchto obcích existují skutečně podmínky pro využití komparativních výhod lokalit ve vazbě na vlastní obec, region či ještě širší území, a nakolik se jedná pouze o „přání“, neefektivní podporu rozvoje, na první pohled „čistého a prosperujícího“ odvětví.

Rozvoj rekreace a cestovního ruchu je založen především na využití jeho lokalizačních a realizačních předpokladů. **Lokalizační předpoklady** se obvykle dělí na přírodní a kulturně municipální (sociální). **Realizační předpoklady** na komunikační a materiálně technické (infrastrukturní).

9.1. LOKALIZAČNÍ PŘEDPOKLADY REKREACE

Lokalizační předpoklady řešeného území tvoří zejména **přírodní předpoklady rekreace**. Přírodní předpoklady SO ORP Kravaře determinují zejména geomorfologické a klimatické podmínky. Většinu území vyplňuje mírně zvlněný reliéf pahorkatiny vhodný pro cykloturistiku a agroturistiku. Klimatické podmínky omezují využití území k zimním sportům. Vzhledem k velkému podílu orné půdy - vesměs velkoplošně obdělávané - a velmi nízkému podílu lesů - ale i trvalých travních porostů - *jsou přírodní předpoklady pro rozvoj rekreace a CR v SO ORP nízké.*

Lokalizační předpoklady rekreace a cestovního ruchu SO ORP Kravaře jsou posilovány i **kulturně municipálními faktory**, které představují lidmi vytvořené atraktivitu, zejména lidové tradice, folklór, umění atd. ale i architektonicko-urbanistické hodnoty v území, nemovité kulturní památky a soubory a další architektonicko-urbanistické hodnoty.

Nemovité kulturní památky a soubory jsou dostupné na stránkách Národního památkového ústavu. Další architektonicko-urbanistické hodnoty v území byly zjištěny, vyznačeny a zhodnoceny v „Analýze hodnot v území pro správní obvod Městského úřadu Kravaře“ (atelier Archplan v Ostravě 2008). Vzhledem k tomu, že v aktualizovaných datech ÚAP 2012 se vyskytují další položky „hodnot“ poskytnuté obci, bylo by dobré je prověřit a do „analýzy“ případně zařadit.

SO ORP Kravaře je obvykle pojímáno jako součást Hlučínska, které se prezentuje mimo jiné i jako "Odpustový region". Nabízí tradiční "Odpustové i Karmašové" slavnosti. (Odpust = slavení svátku patrona chrámu, kterému je zasvěcen kostel dané obce. Karmaš = oslava připomínající den vysvěcení kostela v konkrétní obci).

Za nejvýznamnější z hlediska arch. urbanistických i krajinářských hodnot v SO ORP Kravaře lze považovat zámek s parkem v Kravařích a areál hřebčína Albertovec ve Štěpánkovicích s přilehlou bažantnicí v Kobeřicích.

Významnou roli pro rozvoj rekreace a cestovního ruchu mají **informační střediska**, obecně je však nutné konstatovat, že propagace řešeného území stále zaostává, *informační středisko existuje pouze v Kravařích.*

9.2. REALIZAČNÍ PŘEDPOKLADY REKREACE

Realizační předpoklady rekreace jsou obvykle děleny na infrastrukturní a vlastní ubytovací (stravovací) předpoklady. Realizační podmínky samotné mohou do značné míry vyvolávat rozsáhlé rekreační aktivity v území. Obecně jsou popis a hodnocení realizačních podmínek rekreace velmi problematické a to jak s ohledem na metodické přístupy tak i nedostupnost dat. Je třeba předpokládat, že na úrovni územních plánů obcí budou ubytovací kapacity a místní infrastrukturní podmínky dále upřesněny. **Infrastrukturní předpoklady rekreace ve SO ORP Kravaře tvoří zejména turistické trasy, cyklotrasy.** Popis a hodnocení napojení obcí z užšího dopravního hlediska je uvedeno v kapitole o dopravě. Obecně je jejich rozsah stále nízký.

Předpoklady pro rozvoj rekreace a cestovního ruchu existují zejména v Kravařích (zámek, golf, aquapark), Bolaticích (skanzen lidových tradic, koupaliště) a ve Štěpánkovicích a Kobeřicích (hřebčín Albertovec, bažantnice) – dále viz „analýza hodnot v území“. S tím souvisí i ubytovací zařízení v SO ORP - vila „Křeménky“ v Bolaticích, hotel u aquaparku a sportovní haly v Kravařích, ubytování v Albertovci ve Štěpánkovicích a záměry na nové využití kvalitních staveb (Prostřední Dvůr).

9.3. INDIVIDUÁLNÍ REKREACE – DRUHÉ BYDLENÍ

Míra „rekreační“ transformace sídel měřená podílem-významem rekreační obytné funkce k obytné funkci sídel může být předmětem různého výkladu. Tradiční výklad se opírá o spíše negativní hodnocení této transformace. Toto hodnocení je v současnosti překonané s rostoucí životní úrovní společnosti.

Rekreační bydlení bývá dominantní částí druhého bydlení u většiny obcí. V ČR je podíl domácností vlastnících rekreační bydlení odhadován na 10 – 15% z celkového počtu domácností, druhé bydlení celkem na 20 – 25% domácností. Rozsah tohoto historicky a hodnotově vzniklého fenoménu je mimořádný i v mezinárodním srovnání. Druhé a rekreační bydlení je tak přirozeným projevem preferencí obyvatel podobně jako druhý automobil v rodině. Z hospodářského a sociálního hlediska (snižuje napětí na trhu bydlení, umožňuje velmi individuální formy rekreace, posiluje sociální soudržnost rodin) je tak vnímáno pozitivně.

V ČR existují velmi rozsáhlé ubytovací kapacity individuální rekreace, které je v praxi poměrně obtížné separovat z celého systému druhého bydlení.

Tabulky v kapitole bydlení uvádějí odhady jednotek druhého bydlení (založené na počtech tzv. neobydlených bytů vykazovaných ve sčítání v r. 2001 a počtech individuálních rekreačních objektů v r. 1991. Uvedené číslo je spíše dolním odhadem skutečných kapacit v r. 2007, neobsahuje zejména tzv. zahradní chatky a v posledních letech mnohdy kolaudované jiné stavby (např. hospodářská budova pro uskladnění výpěstků, včelínů apod.), které jsou také využívány k rekreaci (mnohdy jsou to vytápěné objekty, napojené na většinu technických sítí). **Podíl druhého i vlastního rekreačního bydlení je ve SO ORP Kravaře nízký**, výjimku představuje pouze obec Třebom. Zde však druhé bydlení vznikalo jako „nechtěný“ důsledek nízké obytné

atraktivitu obce, nikoliv její rekreační funkce (předpokladů).

Dále je (obecně) obtížné podchytit podíl nové bytové výstavby rodinných domů nebo tzv. apartmánového bydlení, jež slouží k trvalému a druhému bydlení, přesněji rekreaci. Zde je však nutno podotknout, že ve SO ORP Kravaře je nová bytová výstavba jako zdroj druhého bydlení spíše ojedinělým jevem (s ohledem na omezenou rekreační funkci území i fungování vlastního systému bydlení).

Dlouhodobým cílem ÚAP obcí by měla být úplná a aktuální evidence druhého bydlení a odděleně i jednotek individuální rekreace. Tyto bilance jsou nezbytné i pro dimenzování vlastní technické infrastruktury obcí, posuzování přiměřenosti potřeby ploch pro novou výstavbu. V současnosti je možná přesnější kvantifikace těchto kapacit většinou pouze v rámci doplnění průzkumů v rámci zpracování podkladů pro územní plán.

9.4. UBYTOVACÍ KAPACITY, REKREAČNÍ FUNKCE A CELKOVÁ ZÁTĚŽ ÚZEMÍ

Ubytovací kapacity v území vytvářejí jeho realizační předpoklady rekreace, ale i celkovou zátěž území, která může negativně ovlivnit zejména vlastní přírodní předpoklady rekreace. Pro posouzení této zátěže jsou nezbytné úplné bilance ubytovacích kapacit.

V následující tabulce jsou uvedeny kapacity ubytovacích zařízení zjištěné z více zdrojů. V současnosti se nejúplnějším zdrojem pro zjištění kapacit ubytovacích zařízení stává především internet, např. ve srovnání s daty dostupnými z ČSÚ (evidence hromadných ubytovacích zařízení v ČR) ale i dotazníků obcí. Tímto způsobem jsou obvykle zjištěny vyšší kapacity ubytování. Je možno předpokládat, že ubytovací zařízení v některých případech oficiálně deklarují nižší kapacity, některé nejsou vůbec podchyceny.

Tabulka č.1.Ubytovací kapacity v území

Obec	Počet lůžek (rok 2008)			Rekreační krajinný celek	
	ubytovací zařízení	druhé bydlení celkem	celkem ubytovací kapacita	Název	pokrytí
Bolatice	58	456	514	-	-
Chuchelná	0	108	108	-	-
Kobeřice	0	384	384	-	-
Kravaře	92	976	1068	Ostatní významné sídlo s rekreační funkcí	-
Rohov	0	112	112	-	-
Strahovice	0	124	124	-	-
Sudice	0	92	92	-	-
Štěpánkovice	36	524	560	-	-
Třebom	0	108	108	-	-
SO ORP celkem	186	2884	3070	-	-

Zdroje: internetové stránky obcí, vlastní výpočty

Zjištěné ubytovací kapacity v ubytovacích zařízeních jsou cca dvojnásobně vyšší než podle evidence ČSÚ (cca 80 lůžek ve SO ORP Kravaře). *Pro přepočítání jednotek druhého bydlení byl použit předpoklad 1 jednotka druhého bydlení = 4 lůžka.* Ubytovací kapacity zařízení jsou koncentrovány v Kravařích, Bolaticích a Štěpánkovicích. **V přepočtu na 1000 obyvatel jsou**

ubytovací kapacity cca na 1/10 průměrné úrovně ČR, 1/5 průměrné úrovně MSK. Tyto údaje potvrzují nízkou intenzitu rekreačního využití území SO ORP Kravaře a zejména jeho zapojení do systému rekreace a cestovního ruchu.

Předcházející tabulka uvádí i informaci, že *žádná obec, sídlo nepatří k rekreačním krajinným celkům* (podle Rajonizace rekreace a cestovního ruchu Terplan, 1981). Toto územní členění, hodnocení rekreačních funkcí je obvykle uváděno i v platných územně plánovacích dokumentech. Pouze Kravaře jsou tímto dokumentem vnímány jako **ostatní významné sídlo s rekreační funkcí**.

Systém cestovního ruchu v ČR je z územního hlediska tradičně dělen na oblasti (regiony) cestovního ruchu, rekreační krajinné celky a střediska cestovního ruchu. Z předpokladu homogenních regionů vycházela v ČR vzniklá Rajonizace cestovního ruchu a rekreace (Terplan, Praha, 1962, aktualizace 1981). Tento dokument není v současnosti závazný, tvoří však častý podklad pro územní hierarchizaci rekreační struktury území. Pro hodnocení podmínek rekreace v území je možno uplatnit řadu přístupů, ovlivněných jak paradigmaty jednotlivých zkoumajících oborů, tak i praktickým omezením zdrojových dat a zvolenými metodami.

Tabulka č.2.Ubytovací zátěž území, předpokládaný přírůstek kapacit

Územní jednotka	Celková ubytovací zátěž území	
	lůžek/obyvatele	lůžek/km ²
	odhad 2007=2009	odhad 2007=2009
Bolatice	0,12	39
Chuchelná	0,08	14
Kobeřice	0,12	22
Kravaře	0,16	55
Rohov	0,18	17
Strahovice	0,14	24
Sudice	0,14	10
Štěpánkovice	0,18	45
Třebom	0,50	11
Bolatice	0,12	39
Chuchelná	0,08	14
Kobeřice	0,12	22
SO ORP Kravaře	0,15	31

Celková ubytovací a zejména vlastní rekreační zátěž území SO ORP Kravaře je velmi nízká, zdaleka nedosahuje hodnot známých v ČR zejména z rekreačně atraktivních územích.

10. HOSPODÁŘSKÉ PODMÍNKY

Hodnocení hospodářské situace regionů (okresů, SO ORP) je do značné míry omezeno dostupností dat, zejména *údaje o celkovém hospodářském výkonu – hrubém domácím produktu (HDP), či přidané hodnotě jsou dostupné pouze za celé kraje*. Úroveň HDP na obyvatele v Moravskoslezském kraji se v posledních letech mírně přibližuje průměru ČR, (7. místo mezi 14 kraji ČR, r. 2006). Situace z hlediska úrovně HDP je podobná ve všech krajích ČR – s výjimkou města Prahy (HDP vyprodukovaný na obyvatele je v Praze více než dva krát vyšší než v ostatních krajích) a republikový průměr tak zásadně ovlivňuje.

Velmi kvalitním syntetickým ukazatelem o sociálně ekonomické situaci regionu jsou ukazatele o nezaměstnanosti (jsou dostupné v měsíční periodě s minimálním zpožděním a až na úroveň obcí).

Značná míra nezaměstnanosti v SO ORP Kravaře je omezujícím faktorem dlouhodobého rozvoje. Situace se do roku 2008 výrazně zlepšovala. V posledních dvou letech došlo k opětovnému zhoršení sociálně ekonomické situace nejen v ORP Kravaře, ale i v širším regionu MSK.

Okres Opava patří z hlediska dlouhodobé úrovně nezaměstnanosti k mírněji postiženým okresům v rámci bývalého Severomoravského kraje. Nezaměstnaností je nadprůměrně postižen při srovnání v rámci celé České republiky (viz. tab.1 – i další odstavec).

Většina zaměstnaných osob je závislá na pohybu za prací mimo obec bydliště, mnohdy až do poměrně vzdálené Ostravy a Opavy. **Kladné saldo pohybu za prací vykazovala jediná obec – Chuchelná** (v r.2001, novější údaje neexistují, do tabulky není promítnut například vliv průmyslové zóny v Bolaticích (Průmyslová zóna nabízela 16 hektarů půdy vybavených technickou infrastrukturou bez ekologických zátěží. V současnosti je již téměř plně využita). Z následující tabulky je patrné, že **míra nezaměstnanosti je územně mírně diferencovaná**, výrazně odlišné - extrémní hodnoty dosahuje v jediné obci - Třebomi (v absolutním počtu se jedná o 25-30 evidovaných nezaměstnaných v obci).

Tab. 1. Hospodářské podmínky území - spádový obvod ORP Kravaře

Územní jednotka název obce	Ekonomicky aktivní	% míra nezaměstnanosti		Pohyb za prací-saldo		Ekon.aktivní průměr	% osob s VŠ vzděláním
		2001	2009	2001	% podíl*		
a	B	c	d	e	f	g	h
ČR	5253400	9,3%	9,2%	x	x	4,4%	8,9%
SO ORP	10184	10,7%	13,0%	x	x	4,2%	4,1%
Bolatice	2132	8,9%	10,7%	-723	-34%	3,8%	3,8%
Chuchelná	656	10,2%	10,8%	395	60%	3,7%	5,0%
Kobeřice	1554	9,7%	13,4%	-666	-43%	5,7%	4,7%
Kravaře	3192	12,4%	14,1%	-757	-24%	2,8%	4,5%
Rohov	297	8,1%	11,4%	-156	-53%	8,1%	0,8%
Strahovice	415	9,2%	11,8%	-283	-68%	6,5%	2,4%
Sudice	331	10,0%	20,8%	-93	-28%	3,9%	4,1%
Štěpánkovice	1528	11,3%	12,7%	-880	-58%	5,0%	3,9%
Třebom	79	22,8%	31,6%	-28	-35%	10,1%	1,3%

*podíl z počtu ekonomicky aktivních, aktualizace 2010

V následující tabulce jsou uvedeny charakteristiky ekonomické aktivity obyvatel z definitivních výsledků sčítání 2011, nezaměstnanost je dopočtena z těchto deklarativních dat. Tato tabulka byla východiskem pro SWOTT analýzu na úrovni obcí. Údaje o nezaměstnanosti podle MPSV uvádí následující tabulka, z níž je patrné, že při výpočtu nezaměstnanosti vychází z počtu ekonomicky aktivních obyvatel ze sčítání 2001 po celé intercenzální období 2001-2011. Nepřesnosti vznikají zejména u obcí, kde se mění počet obyvatel a ekonomicky aktivních.

Tab. Obyvatelstvo a ekonomická aktivita

(zdroj: definitivní výsledky sčítání 2011, vlastní výpočty)

		Obyvatel celkem	Ekonomicky aktivní celkem	Ekonomicky aktivní - zaměstnaní	Nezaměstnanost abs. + míra v%
ČR	abs.	10 436 560	5 080 573	4 580 714	499 859
	%	100%	48,7%	43,9%	9,8%
Moravskoslezský kraj	abs.	1 205 833	575 689	504 301	71 388
	%	100%	47,7%	41,8%	12,4%
SO ORP Kravaře	abs.	2 0919	10 530	9 342	1 188
	%	100%	50,3%	44,7%	11,3%
Bolatice	abs.	4 341	2 236	2 025	211
	%	100%	51,5%	46,6%	9,4%
Chuchelná	abs.	1 341	664	597	67
	%	100%	49,5%	44,5%	10,1%
Kobeřice	abs.	3 222	1 636	1 447	189
	%	100%	50,8%	44,9%	11,6%
Kravaře	abs.	6 570	3 282	2 862	420
	%	100%	50,0%	43,6%	12,8%
Rohov	abs.	618	310	281	29
	%	100%	50,2%	45,5%	9,4%
Strahovice	abs.	920	440	390	50
	%	100%	47,8%	42,4%	11,4%
Sudice	abs.	641	328	291	37
	%	100%	51,2%	45,4%	11,3%
Štěpánkovice	abs.	3 060	1 539	1 376	163
	%	100%	50,3%	45,0%	10,6%
Třebom	abs.	206	95	73	22
	%	100%	46,1%	35,4%	23,2%

Nově vloženo-aktualizace 2012

Tab. Ekonomická aktivita (zdroj: MPSV, listopad 2011)

Obec	Dosažitelní uchazeči celkem	Ekonomicky aktivní obyvatelé	Míra nezaměstnanosti	Volná místa
SO ORP Kravaře	1 039	10 184	10,20%	55
Bolatice	181	2 132	8,50%	13
Chuchelná	44	656	6,70%	5
Kobeřice	155	1 554	10,00%	1

Kravaře	368	3 192	11,50%	28
Rohov	39	297	13,10%	5
Strahovice	45	415	10,80%	0
Sudice	48	331	14,50%	1
Štěpánkovice	140	1 528	9,20%	2
Třebom	19	79	24,10%	0

Pro hospodářskou situaci okresu Opava je typická **nepříznivá kombinace značné nezaměstnanosti a nízkých průměrných mezd**. Tuto nepříznivou skutečnost však u SO ORP Kravaře do určité míry omezuje pohyb za prací do Ostravy s vysoce nadprůměrnou mzdovou úrovní a různorodou nabídkou pracovních příležitostí.

Tab. č. 2. Nezaměstnanost a průměrné mzdy (velikost a nejlepší pořadí podle okresů)

	Nezaměstnanost 2007– pořadí ze 77 okresů v ČR	Průměrná hrubá mzda - r.2005	hrubá mzda- pořadí ze 77 okresů v ČR r.2005	průměrná hrubá mzda - r.2002	hrubá mzda- pořadí ze 77 okresů v ČR - r.2002
Okres	pořadí*	Kč/měsíc	pořadí*	Kč/měsíc	pořadí*
Praha	1.-nejnižší	23933	1.	19897	1.
Bruntál	69.	15227	69.	12677	69.
Frydek-Místek	60.	16717	29.	14301	24.
Karviná	76.	15934	43.	13365	46.
Nový Jičín	51.	17199	22.	14279	25.
Opava	64.	15733	51.	12237	51.
Ostrava-město	72.	19526	6.	16627	3.
Vsetín	54.	16261	35.	14266	26.
Zlín	30.	17261	21.	x	x

Poměrně dostupné údaje existují o daňových příjmech obcí, pro které je rozhodující počet obyvatel a zařazení do velikostních skupin obcí podle počtu obyvatel (viz. rozpočtová pravidla Ministerstva financí ČR). Výrazně vyšší průměrné příjmy na obyvatele tak vykazují zejména velká města, navíc koncentrující i velkou politickou moc a schopnosti využívat finanční zdroje i z nedaňových příjmů. Daňové příjmy tak výrazněji neodráží daňový potenciál (co by mohly obce vybrat s ohledem na výkon a bohatství místní ekonomiky) a zejména ani daňové úsilí územních jednotek (možnosti přímo ovlivnit příjmy obcí jsou malé). V ČR tak z územního pohledu přetrvává systém územní redistribuce veřejných zdrojů dávající velkou moc centrálním úřadům, politikům, omezující rozvojové možnosti zejména menších obcí, ale na druhé straně snímající odpovědnost za „nepopulární nastavení“ místních daní. Takto dlouhodobě nastavená redistribuce veřejných zdrojů se obecně promítá do oblasti sídelní struktury, chybějících financí zejména u menších rozvojových obcí v zázemí měst. **Daňové příjmy obcí SO ORP Kravaře jsou z pohledu ČR, ale i kraje jedny z nejnižších**, do značné míry limitují možnosti rozvoje těchto obcí, zejména novou bytovou výstavbu, která je do značné míry závislá na infrastruktuře financované obcemi.

Tab. č. 3. Daňové příjmy obcí na obyvatele v roce 2006 (tis. Kč)

	ČR	MSK Kraj	okres Opava	SO ORP Kravaře
tis. Kč/obyvatele	12,7	11,5	8,9	7,4

Majetkovou situaci domácností, ale i jejich schopnost pohybu za prací, mobilitu dokreslují údaje v další tabulce o počtu registrovaných osobních automobilů na 1000 obyvatel. Tento ukazatel je pro okres Opavu jeden z podprůměrných v rámci okresů ČR.

Tab. č. 4. Registrované osobní automobily na 1 000 obyvatel k 31. 12. 2006

	ČR	MSK Kraj	okres Opava	SO ORP Kravaře
osobních aut/ 1000 obyvatel	399	328	326	X

Ekonomickou a sociální realitu SO ORP Kravaře ovlivňuje poměrně příznivé vnímání „postavení, perspektiv“ regionu. Právě percepce – celkové vnímání vývoje, tradice a perspektiv regionu je zásadním momentem při rozhodování o migraci obyvatel, zejména mladších, vzdělanějších – mobilnějších věkových skupin, přinášející zejména inovace v hospodářském rozvoji obcí, regionu. Právě **lidské zdroje SO ORP Kravaře jsou jedním z hlavních předpokladů příznivého hospodářského vývoje.** Přitom nelze vnímat pouze mechanicky údaje o vzdělanostní struktuře obyvatel (viz. tab. 10.1. ze které je patrný nízký podíl vysokoškolsky vzdělaných obyvatel, zejména v menších obcích SO ORP Kravaře).

Hospodářské podmínky území jsou definovány stavebním zákonem jako jeden ze tří hlavních „pilířů“ promítajících se do udržitelného rozvoje území. Vytvářejí základní předpoklady jeho široce pojaté prosperity s významnými důsledky zejména pro sociální soudržnost obyvatel území, ale i podmínky životního prostředí. Územní plán je obvykle vnímá zejména plošně (plochy pro podnikání, výrobu) a komplexně – především skrze nepřímé ukazatele nezaměstnanosti obyvatel a mzdové úrovně (koupěschopné poptávky), nikoliv vlastní analýzou struktury výroby či služeb. Právě „přílišné usměrňování-plánování“ struktury podnikání v obcích, regionech je mnohdy velmi problematicky uchopitelné. V rámci územně plánovací dokumentace je obvyklá např. deklarativní podpora využití místních zdrojů, tradičních výrob, mnohdy však zasahuje do oblasti regionálního plánování a často je limitována i podmínkami ochrany hospodářské soutěže, či širšími hospodářskými podmínkami EU.

Řešení problému nezaměstnanosti je převážně makroekonomický a regionální problémem. Možnosti zlepšení situace v rámci územních plánů spočívají zejména v posílení nabídky ploch pro podnikání, zlepšení technické infrastruktury, stabilizace a optimalizace funkčního využití ploch (zejména brownfieldů). Posouzení plošné přiměřenosti nabídky nových podnikatelských ploch, areálů v územních plánech je v současnosti velmi omezené, jakákoliv měřítko chybí (nelze zjednodušeně provést bilanci, že počet nezaměstnaných ve SO ORP Kravaře je cca 1000 osob, zaměstnatelných cca 600 osob a při průměrném přepočtu cca 40 pracovních míst/ha existuje potřeba ploch 15 ha). Skutečná potřeba ploch pro podnikání závisí na větším množství parametrů, včetně hospodářského cyklu, cen pozemků, druhu podnikání, funkce lokality, obce v sídelní struktuře, zájmu o podnikání v místě.

Obecné podmínky fungování podnikatelských nemovitostí však vedou v ČR k závěru o **přetrvávajícím extenzivním využívání ploch** (chybějícím zdanění stavebních pozemků odvozeném z poskytovaných užitků obcemi a hodnoty nemovitostí). Tato situace vede k nadměrným požadavkům výstavby nových podnikatelských areálů, zejména na „zelených“ plochách. Nadměrná plošná expanze podnikatelských ploch (areálů) tak naráží pouze na obecná racionální omezení územního plánování, zejména potřeby ochrany podmínek životního prostředí a ochrany kvalitního půdního fondu.

Na druhé straně **zkušenosti z využití podnikatelských zón potvrzují, že většina ploch je obsazována místními firmami**, které mnohdy opouštějí nevyhovující areály (dopravně, z hlediska omezení okolí – např. v obytné zástavbě) a jsou nezbytným předpokladem optimalizace využití území obcí (např. vymístění výroby z nevhodných lokalit v obytné nebo centrální zástavbě). **O přetrvávající poptávce po těchto plochách svědčí zejména jejich reálné využití v rámci širšího regionu celého MSK, ale i např. podnikatelsko-výrobní zóna v Bolaticích.**

Potenciální možností pro rozvoj podnikatelských aktivit je přestavba – nové využití některých nevyužívaných nebo jen částečně využívaných zemědělských areálů.

ZÁVĚR

V posledních dvou letech došlo v řešeném území k mírnému zlepšení hospodářských podmínek území což je patrné ze SWOTT analýzy na úrovni obcí. Žádná z obcí si své postavení nezhoršila, nejvýraznější zlepšení potvrzují Bolatice s úspěšnou realizací a rozvojem průmyslové zóny. Na opačném konci potvrzuje nejhorší pozici obec Třebom s vysokou nezaměstnaností a špatnou dopravní polohou i dostupností.

Vývoj v jednotlivých obcích bude s největší pravděpodobností navazovat na dosavadní tendence. Řešení hospodářských podmínek v nejsevernější části řešeného území je dlouhodobě limitováno příhraniční polohou obcí. V další aktualizaci ÚAP je potřeba prověřit zejména podmínky pohybu za prací na základě podrobných výsledků sčítání 2011.